د افغانستان بانک

د پولي سياست لوی آمريت

مياشتينی راپور

غويی ۱۴۰۰

د راپور لنډیز

د پیسو سیاستونو د عمومي امریت میاشتني راپور ۱۴۰۰ لمریز لیږدیز کال د غویي میاشتې د لوی اقتصاد اوسنیو پرمختګونه په خلاصه ډول ،ارزوي او تر مطالعې لاندې یې نیسي .به دې راپور کې لومړی د هیواد اقتصاد مهم او اساسي شاخصونه تر بحث لاندې نیول کیږي چې پولي ،مالي،بهرنی او حقیقي سکتورونه په کې شامل دي .

د پولي زیرمو (RM) کره مبلغ د مالي کال 1400 (۲۰۲۱) په پیل کې 352295.99 ملیونه افغانۍ ثبت شوې دي، او د غویي میاشتې په پای کې یې کره مبلغ ۳۲۸,۳۱۸.۵۷ ملیون افغانۍدی چې ټاکل شوې موخه نه پوره کوي او وده یې د د مالي کال له پیل څخه تر اوسه بیا۶.۸۰ سلنه کموالی څرګندوي. دا په داسې حال کې ده چې د تیر کال ۱۳۹۹ د غویي میاشتې په پای کې بیا دا مقدار ۳۲۷۷۴۴.۷۹ چې ۹.۱ سنله وده یې لرله . اعلان شوی مقدار ،تقاضا او د ارزښت لرونکو پاڼو د ۱۴۰۰ مالي کال د غویي میاشتې په پای کې په ترتیب 95.85، 82.52، و 66.50 میلون افغانیو ته رسیږي .دا په داسې حال کې ده چې د ۱۳۹۹ مالي کال د غویي میاشتې په پای کې په ترتیب 93.60، 89.43، 67.17 افغانۍ ثبت شوې وې .

پیسو پړسوب د1400لمریز لیږدیز کال دغویی میاشت کې تر2.68سلنې پورې زیات شوی دی. چې دا رقم دتیر کال په ورته میاشت کې 5.47 سلنه کې سنش شوی وو .او همدا راز به غیردخوراکي او غیرې الکولي څښاک او ترانسپورتڅخه دپیسو پړسوب درواني مودې په لړ کې 4.56 سلنه کې زیاته شوی دی.تیر کال و غویی په میاشت کې دا رقم 0.67 سلنه کې محاسبه شوي وو .

بل معیار د هستې تورم عبارت دی لهلګښتي توکو شاخص بې د ډوډۍ ،غوړي او ترانسپورت څخه . چې پیسو پړسوب د دې معیار په اساس 1.45سلنې ته د غویی په میاشت کې رسیدلی دی حال دا چې دا رقم په تېرکال ورته میاشت کې4.82سلنه سنجش شوی وو. دلګښتي توکو شاخص بې د کور او ترانسپورت نه په روانه موده کې له 9.58 نه تر 0.50 سلنه کې بدلون مونډلي دی.

بل معیار د هستې انفلاسیون به غیر لهخوراکي توکي او غیر الکولي څښاک کچه له 0.24-سلنه تر 4.60 سلنې ته رسیدلي دی.

د افغانستان دکورنې نا خالصو تولیداتو وده د 2020 کال په پای کې ښیې چې د تیر کال په پرتله ټیټه وه د کورني نا خالصو تولیداتو وده په یاد شوې کال کې 1.9- سلنه کې سنجش شوی .چې تیر کال یعنی 2019 په پای چې 3.9 سلنه کې وده ښودل شوي وو. په 2020 کال کې ددی ودې په کمښت کې د کرنی ، صنعت او خدماتو سکتورونو برخې کې دی چې په ټولیز وده کې کموالي منځ ته راغلي دی. دهر یو سکتو ونډه په کورنې نا خالصو تولیداتو کې په ترتیب سره 27.01 سلنه 12.47 سلنه او 56.07 سلنه کې دی .

د ۱۳۹۹ لمریز لیږدیز کال په لومړی څلوریزه کې د جاري حساب کسر تقریبا ۹۵۹.۳۵ میلونه ډالره ثبت شوی وو، حال دا چی دا رقم د ۱۴۰۰ لمریز کال په لومړی څلوریزه کې ۱۰۴۷.۴۳ میلونونه ډالرو ته را رسیدلي دي. د دې کسر د زیاتوالی اصلی علت، د صادراتي توکو په عوایدو کې کمښت، په خدماتی عوایدو کې کمښت او همدا رنګه د وارداتي توکو په لګښتونو کې د زیاتوالی پایله ده.

ټول حقیقی عواید (کورني عواید او بهرنی مرستې) د 1400 لیږدیز مالی کال له پیل څخه تر غویی میاشتې پای پورې102.20 میلیارده افغانی ته رسیدلې ده، چې ده دې جملې څخه کورني عواید 63.70 میلیارده افغانۍ او بهرنیو مرستی 38.51میلیارده افغانی ته رسیږي.

همدارنګه ټولکورني عواید او بهرنی مرستې د 1399 لیږدیز مالی کال له پیل څخه تر غویی میاشتې پای پورې116.61 میلیارده افغانی ته رسیدلې ده، چې ده دې جملې څخه کورني عواید 69.61 میلیارده افغانۍ او بهرنیو مرستی 47.3میلیارده افغانی ته رسیږي، چی 0.19٪، 0.19٪ او 0.18٪کمښت بهرنیو مرستوکې، ټولو کورنی عوایدو اوپه ټولټال دواړوکورنیو او بهرنیو مرستو کې په وار سره راغلی ده.

کورني عواید د 1400غویی په میاشت کې ډیروالی په نښه کوي، چې له 12.12میلیارده افغانیو څخه د 1400غویی په میاشت کې تر8.88میلیارده افغانۍ د 1399 غویی میاشت کې،دا بدلون د 3.25 میلیارده افغانۍ او یا د٪0.37 ډیرښت څرګندوي.همداریګه رنګ د دغویی په میاشت کې په بهرنیو مرستو کې ډیروالی راغلی ده، چی ټوله بهرنی مرستی له 12.92 میلیارده افغانۍ د غویی میاشت کې دی ، همدارنګه ۸.۷۹ میلیارده د 1399 غویی میاشت کې که وی، چې د ۴.۱۳ میلیـــارده افغانۍ او یا د٪ 0.37 ډیرښت په ګوته کوي.

لړلیک

مطالب

1. پولي سکتور 4
۱.۱. د پولي زیرمو او په گردښت کې د پیسو د وده........ 4
۱.۲. نړیوالې شتمنیو زیرمې........ 4
۱.۳. پیسو سیاست وسایل 5
۱.۳.۱. د بهرنیو اسعارو لیلام 6
۱.۳.۲. ارزښت لرونکو پاڼو خرڅلاو........ 6
۱.۳.۳. الودیعه 9
۱.5. تبادلې نرخ 10

۲. حقیقي سکتور........ 12
۲.۱.تېولیز پرسوب نرخ 12
۲.۲. د غذایي موادو د پړسوب شاخص 12
۲.۳.د غیرې غذایي موادو د پړسوب شاخص........ 13
۲.۴.هستوي پړسوب........ 14
۲.5. کورنی ناخالص تولید او بیکارۍ نرخ........ 15

۳. بهرنی سکتور 17
۳.۱.جاري حساب بیلانس 17
۳.۱.۱.د توکو حساب بیلانس........ 17
۳.۱.۲. دخدماتو حساب بیلانس 18
۳.۱.۳.لومړني عاید حساب........ 18
۳.۱.۴.منځني عاید حساب 18
۳.۲.تادیاتو بیلانس پانگیز(سرمایوي) حساب........ 18
۳.۳.تادیاتو بیلانس مالي حساب........ 18
۳.۳.۱.مستقیمه پانگونه 18
۳.۳.۲.غیرې مستقیمه پانگونه 19

۵. تادیات (سویفت)........ 25

ضمیمه........ 26
ضمیمهشمیره۱: 26
ضمیمهشمیره2: 30

1. پولي سکتور

۱.۱. د پولي زیرمو او په گردښت کې د پیسو د وده

د پولي سیاست آمریت د پیسو غوښتنې اصلي او ګټورلارو ، د دولت مالي پروګرامونو (عوایدو او لګښت) ، اقتصادي ودې لر لید او په هیواد کې د قیمتونو د ټولیزې کچې له لارې د هېواد اقتصادي حالت ته په کتو د هېواد پیسو سیاستونه طرح کوي .

پیسو نړیوال صندوق سره د پولي زیرمو معیارونو د اجرا په (EFC) پروګرام کې .د پولي زیرمو (RM) کره مبلغ د مالي کال 1400 (۲۰۲۱) په پیل کې 352295.99 ملیونه افغانی ثبت شوې دي،او د غویي میاشتې په پای کې یې کره مبلغ ۳۲۸,۳۱۸.۵۷ ملیون افغانۍدی چې ټاکل شوې موخه نه پوره کوي او وده یې د د مالي کال له پیل څخه تر اوسه بیا۶.۸۰ سلنه کموالی څرګندوي. دا په داسې حال کې ده چې د تیر کال ۱۳۹۹ د غویي میاشتې په پای کې بیا دا مقدار ۳۲۷۷۴۴.۷۹ چې ۱.۹ سلنه وده یې لرله .

سربیره پردې ، د افغانستان بانک وتوانېدو په بریالیتوب سره په گردښت کې پیسې (CiC) اداره کړي. د روان مالي کال په پیل کې په ګردښت کې ټولې پیسې 293341.38 ملیونه افغانی وې او د غویي میاشت په پای کې بیا ۲۹۶,۳۱۹.۷۵ملیونه افغانۍ وې چې ۱.۰۲سلنه منفي وده ښیي. په همدې ډول د ۱۳۹۹ لمریز لیږدیزکال د غویي میاشتې په پای کې دا مقدار ۲۲.۲۸۲۱۳۷ میلون افغانۍ وې چې ۸.۸ سلنه وده یې ښودله . چې اساسي لامل یې پانګیز اسناد ډېر خرڅلاو او ډېر معیاد یې هم لوړ و تر څنګ یې د الودیعه خرڅلاو هم وو. چې له امله یې پولي زیرمې او په ګردښت کې پیسو موخه نه ده پوره کړې.لاندې ګراف د مالي کال۱۴۰۰ (۲۰۲۱) په جریان کې RM او CICڅرګندوي .

<u>1 ګراف: په ۱۴۰۰مالي کال کې دپولي زیرمو او په ګردښت کې د پیسو د ودې ګراف</u>

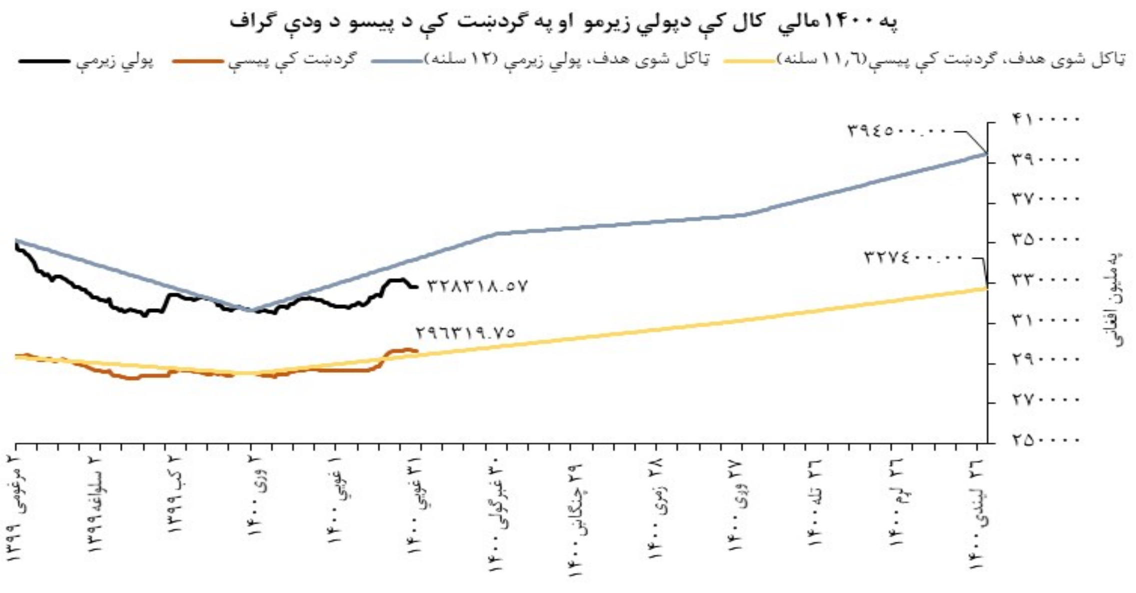

سرچینه: د پولی سیاست لوی آمریت

۱.۲. نړیوالې شتمنیو زیرمې

خالصې نړیوالې شتمنۍ(NIR) راټولول، کوم چې د ملی اقتصاد د لوی اقتصادي شاخص په توګه پیژندل کېږي ، د هیواد په مالي سیستم کې یوه له ترټولو لویه لاسته راوړنه ده. د NIR راټولول پرته له شک څخه د پولي سیاستونو غوره پلي کولو او د د لوی اقتصاد شاخصونو لکه د تبادلې نرخ ، انفلاسیون او تادیاتو بیلانس د تعادل د ثبات ساتلو باندې مخامخ اغیز لري .

د ۱۴۰۰مالي کال (۲۰۲۱) په پیل کې ، د افغانستان NIR کره اندازه 8،186.21ملیونه ډالر ټاکل شوې وه مګر د NIR د بازار په نرخ حقیقي اندازه د غویي په پای کې ۷,۸۴۸.٦٦ ملیون ډالرو ته رسېږي، چې د۳۳۷.۵٦ ملیون ډالرو کموالی ښیي.چې اساسي عامل یې د امریکایي ډالرو لیلام چې بریښنا ډالرو خرڅلاو هم دی او تر څنګ متوقع مرستو کمښت. د NIR وده په لاندې ګراف کې وړاندې کېږي.

2 ګراف: خالصې نړیوالې شتمنۍ- مالی کال ۱۴۰۰

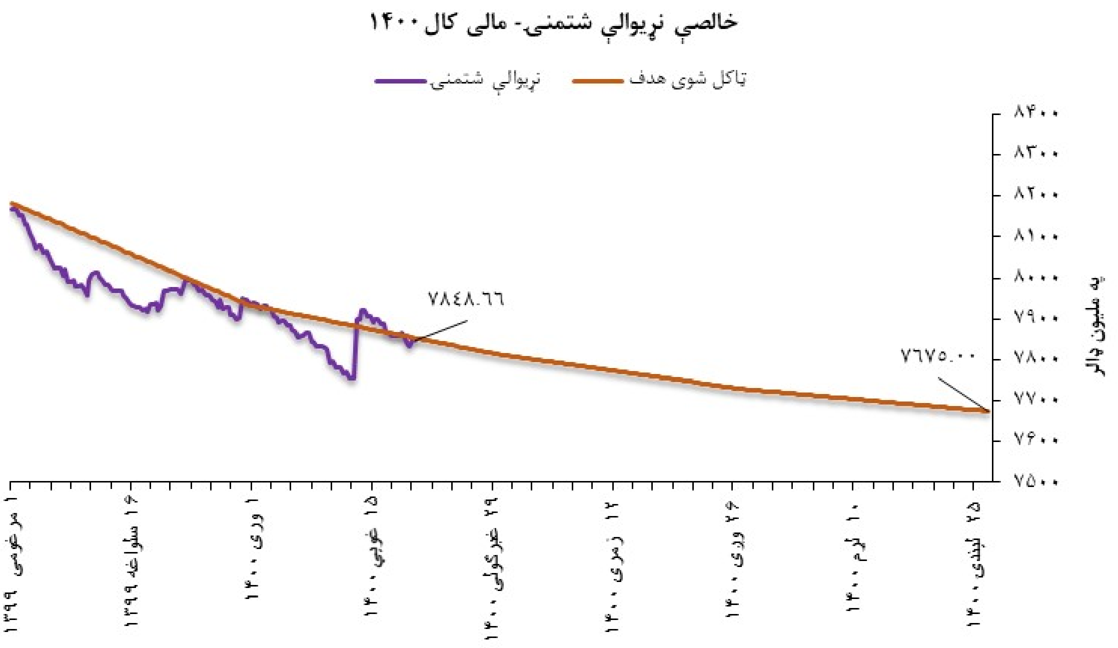

سرچینه: دبازار عملیات / د پولي سیاست آمریت

دافغانستان بانک په نړیوال ناخالص زیرمو کې شاوخوا 9.4 ملیارده ډالر لري ، چې دا د بهرنیو اسعارو د زېرمو اندازه کونکي شاخصونو په پام کې نیولو سره د لوړې کچې څرګندونه کوي . د افغانستان بانک عموما د زیرمو د اندازه کولو لپاره درې شاخصونه کاروي.

1 جدول: شاخص های کفایت ذخایر ارزی[1]

شاخص	افغانستان	توضیح
ناخالص کورني تولید(سلنه)	49.32 سلنه	د افغانستان نړیوال ناخالص زیرمې د ناخالص کورني تولید د سلنې په شاخص باندې لوړه کچه څرګندوي.
د وارداتو پوښښ	16.8 میاشتې	د وارداتو پوښښ معمول اندازه لږترلږه 3 میاشتو لپاره وي. په بل عبارت ، د افغانستان نړیوال زیرمې د نورم څخه نږدې 5 ځله لوړې دي.
د پراخه مفهوم په توګه پیسې (سلنه)	1.35	د افغانستان نړیوال ناخالص زیرمو نسبت د پراخه مفهوم په توګه پیسو باندې

سرچینه: د پولي سیاست آمریت

۱.۳. پیسو سیاست وسایل

د نغدوالي د کنټرول لپاره ، د ډالرو عرضه کول په اقتصاد کې د افغانۍ د تبادلې د نرخ ډیر بدلون راکموي ، د افغانستان بانک په اونۍ کې درې ځله د ډالرو لیلام او یو ځل د پانګه ایزو پاڼو د لیلام له لارې خپله موخه له نږدې اداره کوي چې دا دوه وسیلې دي او د ازاد بازار عملیاتو له لارې عملي کیږي . د تفصیل لپاره هر وسیله په لاندې توضیحي کیږي.

[1] د دې امله چې افغانستان ډیر بهرنې پورونه نلري ، د بهرنیو اسعارو زیرمولپاره د پور شاخص اندازه کول ندي کارول شوي.

۱.۳.۱. د بهرنیو اسعارو لیلام

د ۱۴۰۰(۲۰۲۱)مالي کال له پیل راهیسې د غوبي میاشتې تر پای پورې ، د افغانستان بانک د آزاد بازار د عملیاتو له لارې ټول ټال۸۱۴.۴۴ ملیونه امریکایي ډالر لیلام کړي او له بازار څخه يې۶۲.۹۱ملیارده افغانۍ راټولې کړې دي. د آزاد بازار په عملیاتو کې د اسعارو (په ځانګړې توګه د متحده ایالاتو ډالر) د ټول غوښتنې۳۰.۱۴ سلنه پوره کړې. په ۱۴۰۰ مالي کال کې‌د افغانستان بانک له تجارتي بانکونو له لارې ۱۱۵ ملیونه ډالر د افغانستان بریښنا شرکت باندې پلورلي دي او په مقابل کې يې ۸.۸۷ملیارده افغانۍ را ټولې کړې. دا په داسې حال کې ده چې ۱۳۹۹ لمریز لیردیز کال د غوبي میاشتې په پای کې په د افغانستان بریښنا شرکت ۹۸ میلونه ډالره پلورلي و او ۷.۵۲ ملیارده افغانۍ راټولې کړې وې . چې د په بازرا کې ټولې تقاضا ۳۰.۱۴ سلنه کېدلې (په ځانګړې توګه امریکایي ډالر).لاندې جدول د تیرو ۱۳ کلونو په جریان کې د بهرني اسعارو غوښتنې او عرضه ښیې.

3 گراف: د لیلام له لارې د اسعارو غوښتنه او عرضهپه تیرو ۱۳ کلو کی

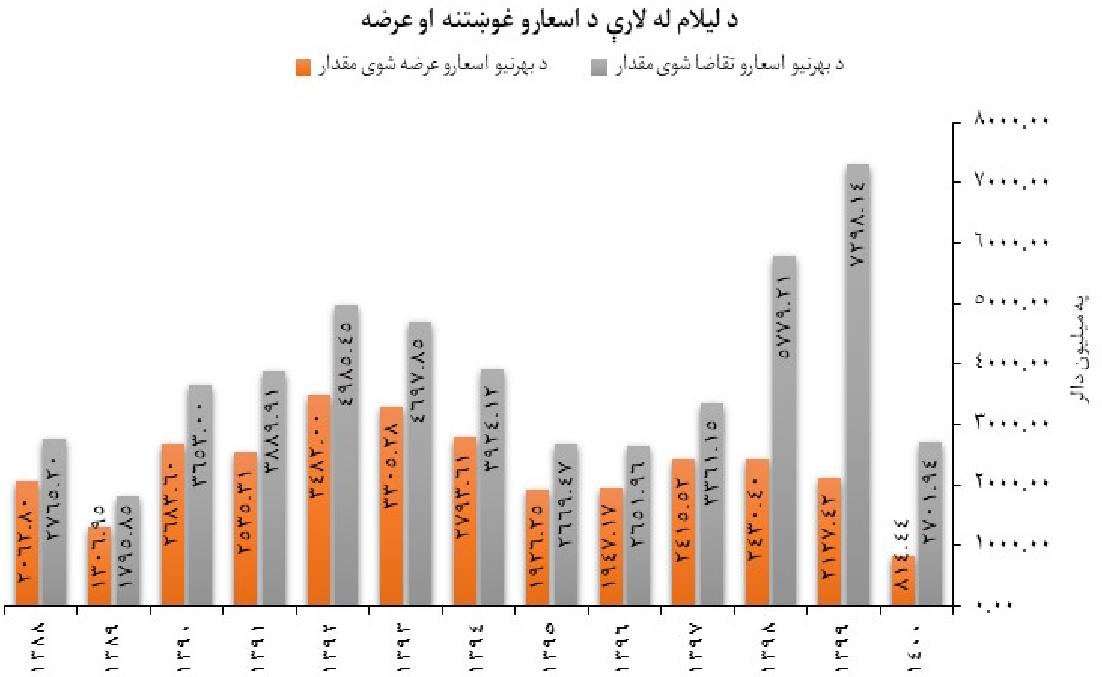

سرچینه: د بازار عملیات / د پولي سیاست آمریت

۱.۳.۲. ارزښت لرونکو پاڼو خرڅلاو

د افغانستان بانک په بازار کې د نغدوالي د کنټرول،د بانکوالۍ سکتور کې د اضافه نغدوالي مخنوی، د تضمینونو لپاره منځني بازارونه رامینځته کول، د تبادلې په نرخ کې د ثبات ساتلو ، د پولي سیاست وسایلو ډیربښت رامینځته کول ، او سوداګریز بانکونه هڅول څوخپلې ټولې چارې په افغانیو ترسره کړي نو د افغانستان بانک په همدې موخه د پانګه ایزو پاڼو له لیلام څخه کار اخلي .

د ۱۴۰۰(۲۰۲۱) مالي کال کې د غوبي د میاشتې تر پایه پورې ، د پانګه ایزو پاڼو نه ترلاسه شوې ونډه ۴۵.۵۳ملیارده افغانیو ته رسیدلي او په عین حال کې د یاد شوي پاڼو ټولټال سود د دې میاشتې په پای کې ۹۰.۳۹ملیونه افغانیو ته رسیدلی.

د غوبي د میاشتې په جریان کې ټولټال 12.5 ملیارده افغانیو په ارزښت پانګه ایزې پاڼې لیلام لپاره اعلان شوې. د پانګه ایزو پاڼو تقاضا 10.67 ملیارده افغانیو ثبت شوه او د 8.22 ملیارده افغانۍ په ارزښت دا پاڼې وپلورل شوې. په داسې حال کې چې په وري میاشت کې ټولټال 15.8 ملیارده افغانیو په ارزښت پانګه ایزې پاڼې لیلام لپاره اعلان شوې وې، ټولټال تقاضا 7.11 او پلور يې 6.06 ملیارده افغانیو ته رسېدو او همداراز نه ترلاسه شوې ونډه 42.63ملیارده افغانیو ته رسیدله. لاندې شکل د مالي کال ۱۴۰۰(۲۰۲۱) د غوبي میاشتې تر پایه پورې د ۱۰ کلونو په جریان کې د پانګه ایزو پاڼو نه ترلاسه شوې ونډه .

۴ گراف: پانګه ایزو پاڼو نا ترلاسه شوې ونډه د ۱۰ کلونو په جریان کې (په میلیارد افغانیو)

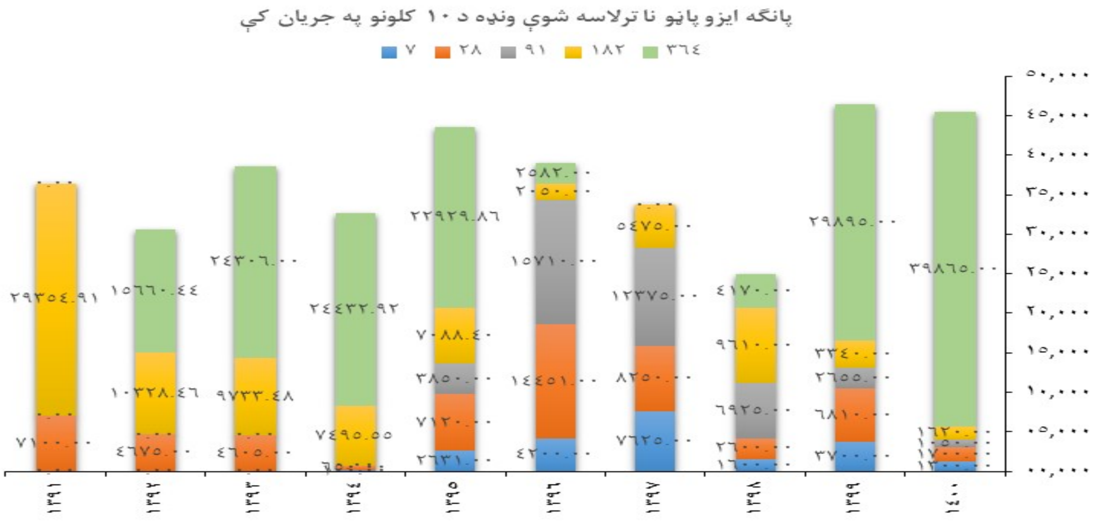

سرچینه: د بازار عملیات / د پولي سیاست آمریت

۷ ورځنۍ پانګه ایزې پاڼې

پهغویي میاشت کې د ۷ ورځنیو پانګه ایزو پاڼو لیلام د ۳.٦٦ سلنهمنځنې سود سره ۱.۳۰ملیارده افغانیو ته رسېږي او نه ترلاسه شوې ونډه ۱.۳۰ملیارده افغانۍ ثبت شوه.دا په داسې حال کې ده چې دا مقدار د ۱۳۹۹ مالي کال د غویي میاشتې په پای کې ۲۲.٦۰،۳۲.٦۰ او ۲۳.۵۵ میلیارده افغانۍ وې چې د سود نرخ یې په منځنې ډول ۰.۵٦ سلنه و چې نه ترلاسه شوې ونډه یې ۲.۳۵ ملیارده افغانۍ وې .

5 گراف: په ۱۴۰۰ مالي کال کې د ۷ ورځنیو پانګه ایزو پاڼو پلور او د ټکټانو منځنۍ نرخ (په میلیون افغانیو)

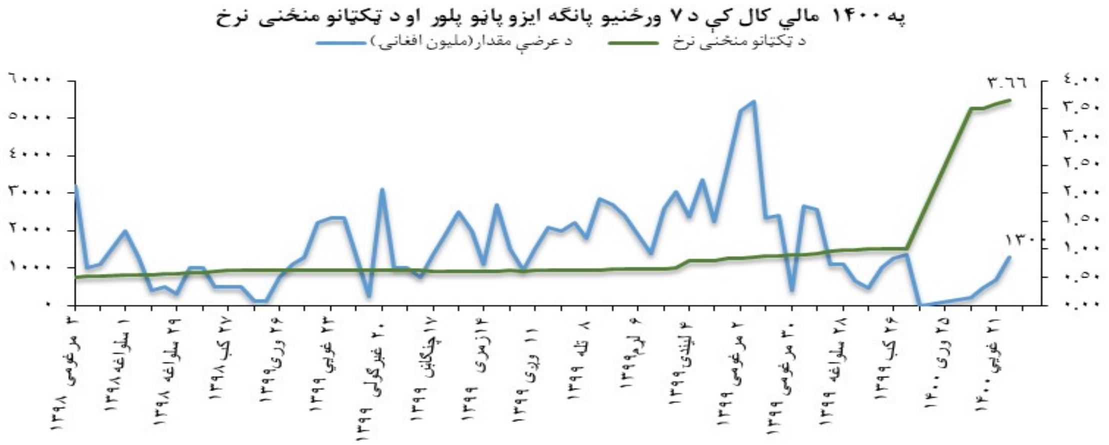

سرچینه: د بازار عملیات / د پولي سیاست آمریت

۲۸ورځنۍ پانګه ایزې پاڼې

د ارزول شوې مودې په پای کې د ۲۸ ورځنۍ پانګه ایزې پاڼې لیلام په اوسط ډول د 4.51سلنه سود او ۰.۵ملیارده افغانۍ په ارزښت وړاندې شوې دې اوټولټال نه ترلاسه شوې ونډه ۱.۷۰ملیارده افغانۍثبت شوه.چې د تیر مالي کال ۱۳۹۹ غویي میاشتې په پای کې بیا

۲۱.٦۰،۳۲.۴۵ او ۱۸.۳۵ میلیارده افغانۍ وې چې په منځني ډول یې د سود ۰.۸۹ سلنه و او نه ترلاسه شوې ټولټال مقدار یې ۴.۰۵ میلیارده افغانۍ ثبت شوې وې .

6 ګراف: په ۱۴۰۰ مالي کال کې د ۲۸ ورځنیو پانګه ایزو پاڼو پلور او د ټکټانو منځنی نرخ

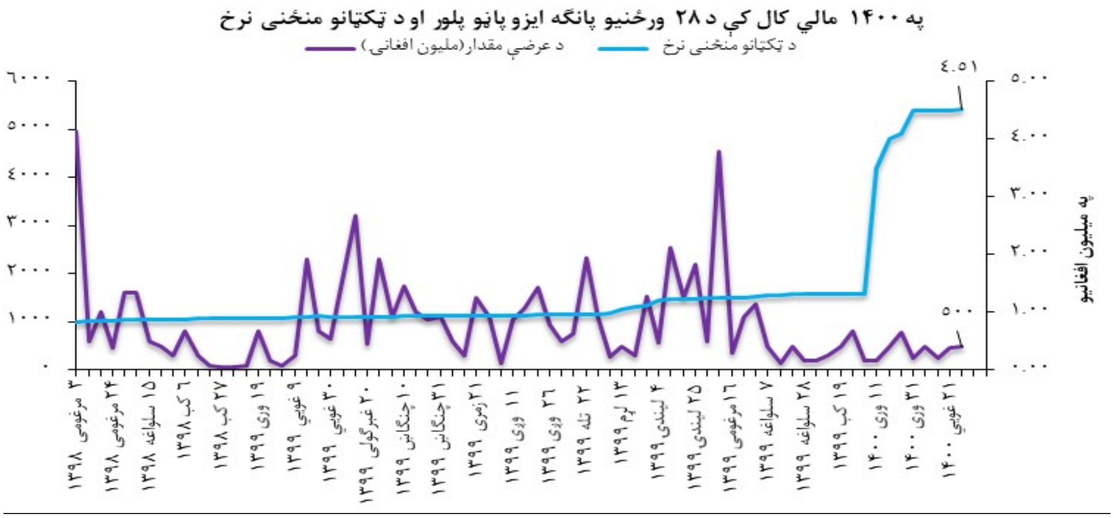

سرچینه: د بازار عملیات / پولي سیاست آمریت

۹۱ ورځنۍ پانګه ایزې پاڼې

د 91 ورځو لپاره د پاڼو لیلام د غویي میاشتې په پای کې 0.25ملیارده افغانۍ وچې منځني ډول د ۵.۰۲سلنه سود او او نه ترلاسه شوې ونډه یې ۱.۰۵ ملیارده افغانیو ته رسېږي.دا په داسې حال کې ده چې دا مقادیر په تیر مالي کال ۱۳۹۹ غويي میاشتې په پای کې ۱۴.۳۰،۱۸.۷۰ او ۱۱.۵۲میلیارده افغانۍ په منځني ډول د سود نرخ ۱ سلنه او نه ترلاسه شوې مقدار ۳.۱۷ میلیارده افغانۍ وې .

7 ګراف: په ۱۴۰۰ مالي کال کې د ۹۱ ورځنیو پانګه ایزو پاڼو پلور او د ټکټانو منځنی نرخ

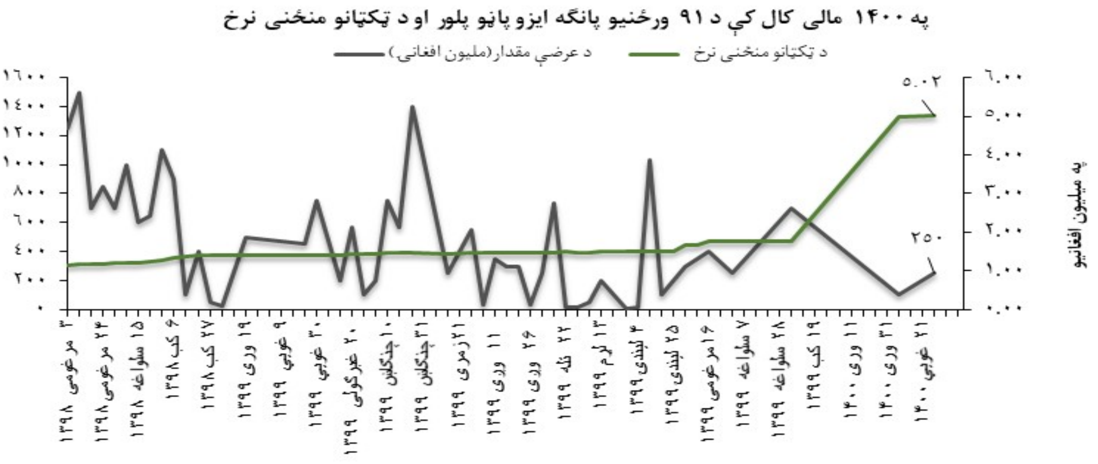

سرچینه: د بازار عملیات / د پولي سیاست آمریت

۱۸۲ورځنۍ پانګه ایزې پاڼې

په ارزول شوې موده کې د 182 ورځنۍ پانګه ایزې پاڼبندې پلورل شوې اود وري میاشتې تر پایه پوربآخرنی لیلام په اوسط ډول د2.00 سلنه سود او 0.15ملیارده افغانیوپه ارزښت وړاندې شوی دی او د غویي په پای کې ټولټال نه ترلاسه شوې ونډه ۲ ملیارده افغانۍ ثبت

شوه.چې دا مقادیر په ترتیب ۳۵،۸۶،۱۹،۲۰ او ۵.٦٦ میلیارده افغانۍ وي چې د سود نرخ یې ۱.۱۴ او نه ترلاسه شوی مقدار یې ۸،۳۸ ملیارده افغانۍ وې تیر مالي کال د غویي میاشتې په پآی کې .

8 ګراف: په ۱۴۰۰ مالي کال کې د ۱۸۲ ورځنیو پانګه ایزو پاڼو پلور او د ټکټانو منځنی نرخ

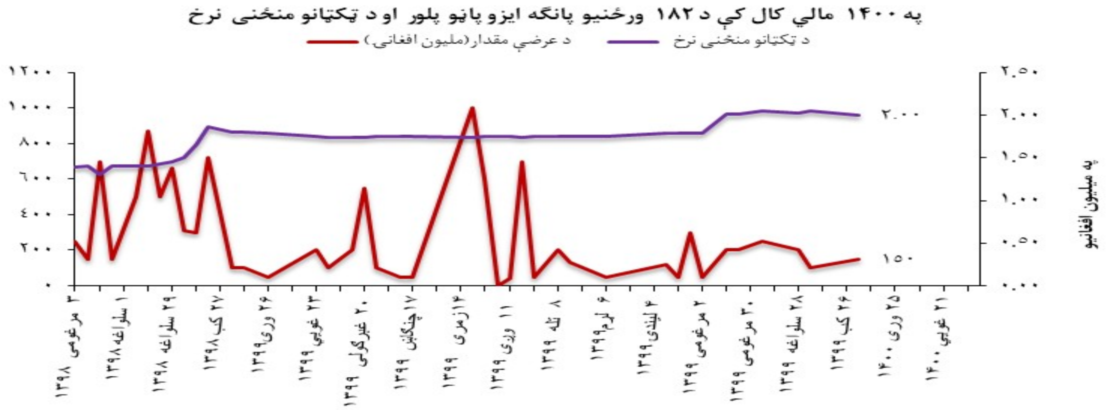

سرچینه: د بازار عملیات / د پولي سیاست آمریت

۳٦۴ ورځنی پانګه ایزې پاڼې

د ۳٦۴ ورځو لپاره د پاڼو لیلام د غویي میاشتې په پای کې ۱.۰۱ ملیارده افغانۍ وچې منځنې ډول د ٦.۲٦ سلنه سود او او نه ترلاسه شوې ونډه یې ۳۹.۸٦ ملیارده افغانیو ته رسېږي.په همدې ډول د ۱۳۹۹ مالي کال د غویي میاشتې پای کې مقادیر ۱۳،۲۲،۱۱.۵۰ او ۸.۰۸ میلیارده افغانۍ د سود منځنی نرخ ۱،٦۵ چې نه ورکړل شوی مقدار بیا ۱۲.۲۵ میلیارده افغانۍ وې.

9 ګراف: په ۱۴۰۰ مالي کال کې د ۳٦۴ ورځنیو پانګه ایزو پاڼو پلور او د ټکټانو منځنی نرخ

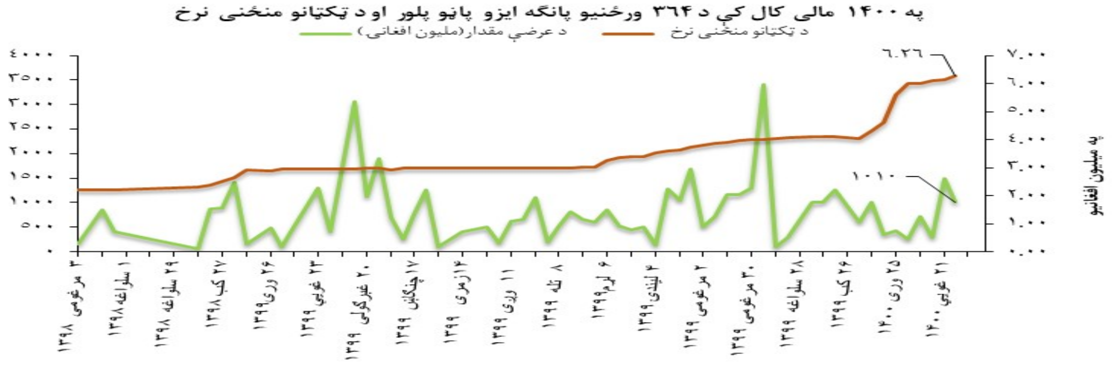

سرچینه: د بازار عملیات / د پولي سیاست آمریت

۱.۳.۳. الودیعه

د پولي سیاست اسلامي وسیلهده، کوم چې د پولي سیاست د وسیلو تنوع لپاره کارول کیږي. دفغانستان بانک د اسلامي بانکداري له لارې بانکونو ته دا وړتیا ورکوي چې د اسلامي بانکداري سکتور مازاد نغدوالی وپلوري چې دوییې په پانګه ایزپاڼو کې پانګونه نشي کولی. ودیعه د روان مالي دغویي په 14 تاریخ پیل شوه چې 675 ملیون افغانیو بیلانس لري. سربیره پردې ،لګښت یې شاوخوا 0.15 ملیونه افغانۍ اټکلشوی.

۱.۴. تادیه(ادا) شوی سود

د افغانستان بانک د تیرو ۱۲ کلونو په جریان کې د مالي کال ۱۴۰۰ (۲۰۲۱)د غوییي میاشتې پورې د پانکه ایز پاڼو لپاره ټکټانې تادیه کړې دي چې ارقام يې په لاندې ډول ښودل شوي دي.

10 گراف: په ۱۲ مالی کلونو کې د پیسو تادیه شوي ټکټانې

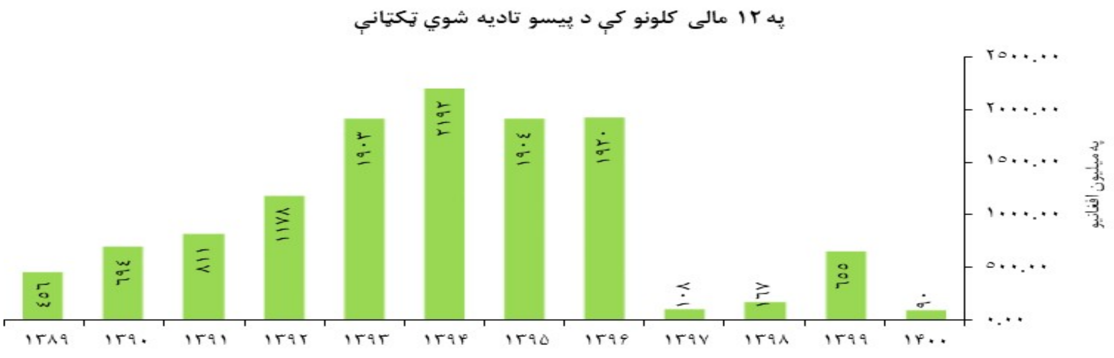

سرچینه: د بازار عملیات / د پولي سیاست آمریت

۱.۵. تبادلې نرخ

مرکزي بانک په بازار کې د اسعارو نرخ نه په نښه کوي. په هرصورت ، په نورو لوی اقتصادي شاخصونو د دې د پام وړ اغیزو په پام کې نیولو سره ، د افغانستان بانک د تبادلې نرخ چلند له نږدې څاري ترڅو د دې شدید بدلونونو مخه ونیسي. د معلوماتو ته په کتو ، د افغانی تبادلې نرخ د نړی د مهمو اسعارو په وړاندې یو څه بدلونونه ثبت کړې دي.

د ۱۴۰۰ مالي کال له پیل راهیسې افغانی د ډالر په مقابل کې 0.71 سلنه ارزښت له مخې کموالی ښودلی دی ، او په منځنې ډول ډالر په77.33افغانی تبادله شوې او د غویي په پای کې په77.66 افغانیتبادله شو. دا په داسې حال کې ده چې د ۱۳۹۹ مالي کال له پیل څخه د غویي میاشتې تر پایه افغانی د امریکایي ډالرو په وړاندې ۲.۳ سلنه لوړ شوی چې د تبادلې نرخ ۷٦،٦١ په منځنې ډول خو د غویي میاشتې په پای کې بیا دا تبادله ۷٦،٦١ وه .

11 گراف: په ۱۴۰۰مالي کال کې د امریکایی ډالر پروړاندې د افغانی تبادلې نرخ

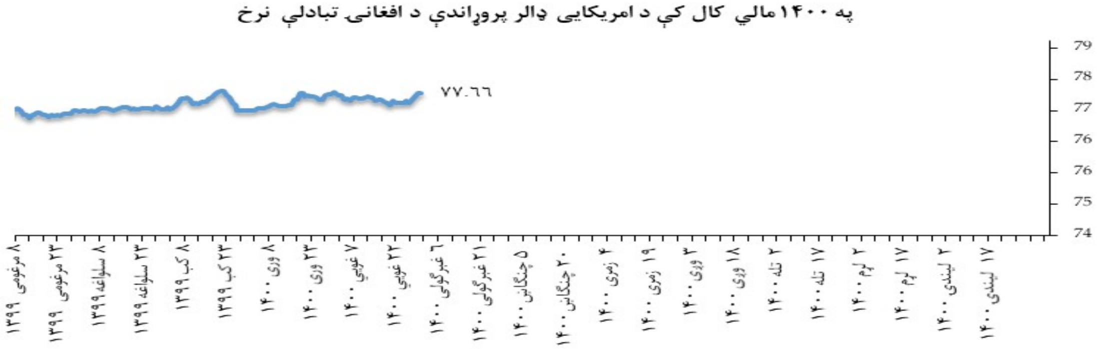

سرچینه: د بازار عملیات / د پولي سیاست آمریت

یاداښت :

د ځینو مهمو او افغانستان د سوداګریزو ملګرو هیوادونو د د اسعارو بیې راپورپه لومړی ضمیمه کې نښلول شوی دی.

په همدې ډول د تبادلې نرخ اغیزمن اسمي او حقیقي نرخ ،تفسیر،جدول، او گراف په لومړی شمیره کې ضمیمه دي.

2 جدول: د پولي شاخصونو جدول

شاخصونه	1399 مالي کال						1400 مالي کال		
	کب	وری	غويي	غبرگولی	وری	کب	کب	وری	غويی
د پولي زيرمو ټاکلی هدف(٪)	12						۸۰.۱۱		
د پولي زيرمو حقيقي وده(٪)	-۸	-۵	۱.۹۰	۰.۴۲	۱.۸۲	۹.٦۸	-۱۰.۱۹	-۹.۴۰	-٦.۸۰
د پولی زيرمو حقيقي وده(مليون افغانی)	295224.52	305563.69	327744.79	322978.27	327473.80	352755.78	316348.29	319148.54	328318.57
د پولي زيرمو ټاکلې موخه (مليون افغانی)	331039.94	334529.39	337862.00	340873.85	350707.77	360867.72	362505.19	366230.74	369976.06
گردښت کې پيسو حقيقی وده (مليون افغانی)	259,302.12	270012.03	282,137.22	279,989.89	283,438.22	293,341.38	285,003.02	286,463.25	296,319.75
د گردښت پيسو ټاکلې موخه (مليون افغانی)	266,938.63	271,884.04	275,122.01	274,868.34	282,798.06	297,474.43	300,574.46	304,590.94	296,319.75
په نړيوالو زيرمو کې حقيقي وده (مليون ډالر)	7,711.85	7,670.82	7,919.73	8,128.78	8,334.40	8,398.11	8,147.68	7,796.19	115.82,
په نړيوالو زيرمو کې ټاکلې موخه (مليون ډالر)	7,846.07	7,935.51	7,920.77	7,919.41	7,919.41	7,819.00	8,178.33	8,017.21	7,975.30
د پانگه ايز پاڼو ناترلاسه شوې برخه	30,455	28,060	30,210	34,495	39,590	46,400	44,635	42,635	45,535
اجباري زېرمې (لازمي زېرمې) مليونونه افغانی	5,928.75	5,934.85	6,271.67	6,271.67	6,914.36	7,314.98	8,056.05	7,394.30	7,334.30

سرچينه: د پولي سکتور / د پولي سياست آمريت

۲. حقیقي سکتور

۲.۱.ټولیز پړسوب نرخ

د پیسو ټولیز پړسوب دکلنی محاسبې پر بنسټ غویی میاشت کې کموالی ښکاره کوي.د پېسو ټولیز پړسوب کچه د 1400لمریز لیږدیز کال دکلنیبدلونونو پر بنسټ دغوییپه میاشت کې کموالی کړی دی. دمصرفي توکو ټولیزپیسو پړسوبد 1399 کال د غویي میاشت کې له 6.26سلنې تر1.35 سلنې پورې 1400 کال غویی میاشت پوربکموالی څرګندوي. دا کموالی دخوراکي توکي دقیمتونو د کموالی نه سرچېنه اخیستې ده، چې ټولیز شاخص یې تر اغېزیلاندې نیولی دی.حال داچې غیر خوراکي توکي له 0.24- سلنه کې تر 4.60 سلنې پورې زیاتوالی موندلی دې.

12 ګراف: د پړسوب نرخ (کلنی تغییر، په ٪)

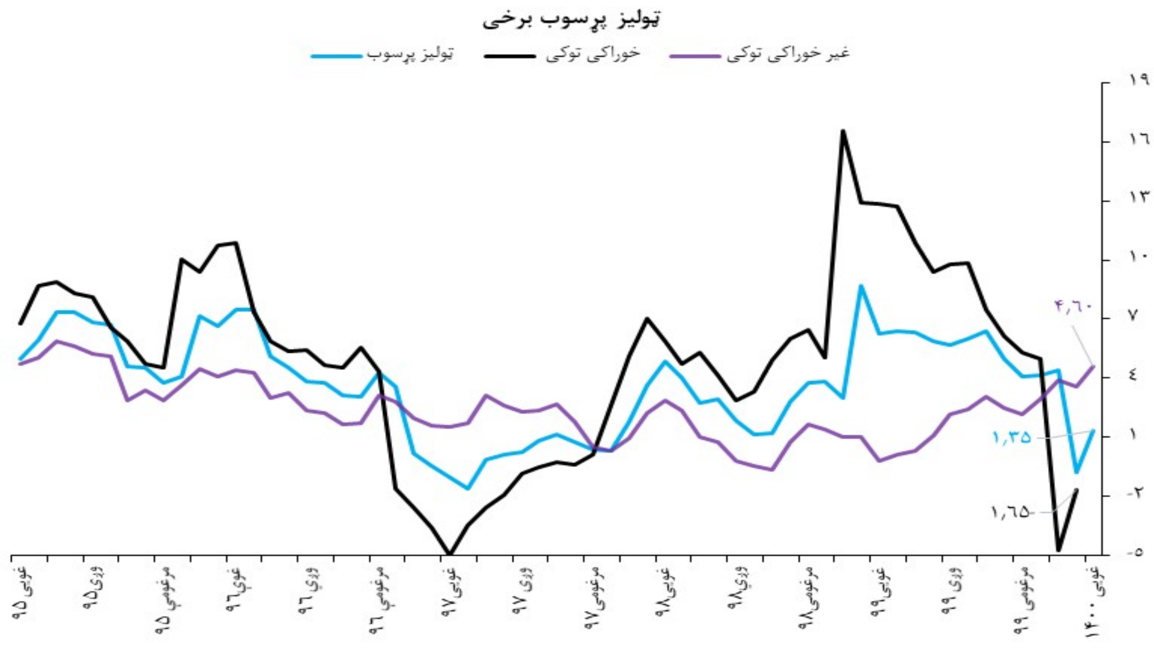

سرچینه: د احصائیه او معلوماتو ملی اداره /دافغانستان بانک

3 جدول: د پړسوب نرخ (کلنی تغییر، په ٪)

شاخصونو	غويي1399	سلواغه1399	کب 1399	وری1400	غویی1400
ټولیز پړسوب	6	4	4	-1	1
خوراکي او غیري الکولي څښاک	13	5	5	-5	-2
غیرې خوراکې توکي،تنباکواو چوپړتیاوی	-0.2	3	4	4	5

سرچینه: د احصائیه او معلوماتو ملی اداره /دافغانستان بانک

۲.۲.د غذایي موادو د پړسوب شاخص

د احصائې او معلو ماتو ملي اداري د وروستیو ارقامو د لاس ته راوړلو پر اساس دکلني محاسبې پر بنسټ د خوراکي توکو قیمت له 12.92سلنې نه 1.60- سلنې پورې کموالي څرګندوي . د دېکموالی لامل ددې شاخص د ټولو فرعي اجزاو و د بیی کموالی دی چې د خوراکې توکو شاخص یې تر اغیزی لاندې نیولی دی.

ډوډۍ، اوړه او غلې دانې چې ټولیز پرسوب کې ۱۴.٦ سلنه ونډه لري ،د کلني محاسبې پر بنسټ له 1399 کال د غویي په میاشت کې 14.76 سلنه کې تر 3.70- سلنې پورې د1400 کال غویی په میاشت کې کم شوی دی.
د ذکر شوي شاخص نرخ د کمیدلو اصلي لامل د کوېډ 19 ناروغي د نه خپریدو له امله د وضع شوي محدودیتونو لرې کول د تیر کال په پرتله ګټل کېږي.
دلبنیاتو(شیدې،پنیراو دچرګانو دهګی)شاخص چې دمصرفي توکو ټولیز شاخصکې 4.7سلنه جوړوي د کلني محاسبې پر بنسټ دتیر کال غویی په میاشت کې له 4.04 سلنه کې تر 2.78- سلنې پورې د ځیږنې په موده کې کموالي موندلی دی .ددې شاخص د بیې کموالی اصلي لامل کورنې تولید اتو زیاتوالي ګڼل کېږي ، چې په کال کې شاو خوا دوه ملیارده هګې د هیواد وګړې مصرفوی چې تقریباً 30 سلنه یې په کور دننه تولیدیږي . د 2021 کال په لړ کې د چرګانو او لبني فارمونو او محصولاتو کې زیاتوالي ددې لامل ګرځیدلي چې ددې شاخص بیه راټیټه کړي . او همدا راز معلومه ده چې افغانستان یو وارداتي هیواد دی نو د لګول شوی محدویتونو کموالی د تیر کال د ورته میاشت په پرتله ددې شاخص بیه کې هم کموالی راغلی دی.
د وچې او تازه میوېشاخص چې په ټولیز شاخص کې 5.0سلنه ونډه لري.دکلني محاسبې پر بنسټ 0.36سلنې ته رسیدلي دي،حال دا چې دا رقم په تیرکال په ورته میاشت کې میاشت کې 10.35 سلنه سنجش شوی وو.

۴ جدول:خوراکي توکي د بیسو پړسوب (کلنی بدلون، په ٪)

توکي	ونډه (٪)	غویی 1399	سلواغه 1399	کب1399	وری1400	غویی 1400
خوراکي توکو پړسوب او غیرې الکولي څښاک	48	13	5	5	-5	-2
ډوډې اوړه غلې دانې	15	15	9	9	-2	-4
غوښه	8	11	9	9	7	7
لبنیات(شیدی،پنیر،هګی)	5	4	3	4	1	-3
غوړي	5	19	16	19	16	14
وچه او تازه میوه	5	10	2	-0.3	-9	0.4
سابه	6	23	-7	-10	-31	-17
خواږه	3	4	6	7	4	3
مصاله	1	10	-7	-9	-21	-15
غیرې الکولي څښاک	1	4	2	2	2	2

سرچینه: د احصائیه او معلوماتو ملی اداره /دافغانستان بانک

۲.۲.۳.د غیرې غذایې موادو د پړسوب شاخص

غېرې خوراکېتوکو شاخص چې د ټولیز شاخص 52 سلنه جوړوید1400 لمریز لیږدیز کال د غویی په میاشتکې زیاتوالي موندلی دی او 4.60سلنېته رسیدلی دی حال دا چې دا رقم په تېرکال په ورته میاشت کې 0.24-سنجش شوی وو. او ددې زیاتوالی لامل تنباکو،جامې ، د کور ،اودکور سامانونه ،ترانسپورت ، مخابرات ،ښوونه او روزنې د شاخصونو دبیې زیاتیدل ګڼل کېږي.
کور،اوبو ،بریښنااو ګاز 19.1 سلنه په ټولیز شاخص کې ونډه لري ، دکلنیمحاسبې پر بنسټ له4.38- سلنېتر 4.78 سلنې پورې د 1400کال دغویی پهمیاشت کېزیاتوالی ښکاره کوي.
په نړیوال بازار کې طبعي ګاز65 سلنه کې زیاتوالي همدا رنګه دځیړنې په موده کې په هیواد کې د بریښنا شرکت له خوا د بریښنا نرخ زیاتوالي هغه لاملونه دي چې ددیې شاخص بیه یې تر اغیزې لاندی نیولې دی او قیمت یې لوړ شوي دي.

ترانسپورت چې دټولیز شاخص 4.32 سلنه جوړوي .دکلني محاسبې پر بنسټ د روان کال دغویی په میاشت کې 5.08سلنې پورې زیاتوالی موندلی دی.حال دا چې دا رقم د تیر کالورته میاشت کې 10.14- سلنه سنجش شوی وو .
ددې برخې د نرخ زیاتوالي اصلي لامل په نړیوال بازار نرخونه پورې تړاو لري ، د 2021 کال دغویی میاشت په جریان کې د تیلو بیه نړدې دوه چنده شو ی.

5 جدول:غیرې خوراکي توکو پړسوب(کلنی بدلون، په ٪)

توکي	ونډه (٪)	غویی 1399	سلواغه 1399	کب1399	وری1400	غویی 1400
غیرې خوراکي توکي تنباکو او چوپړتیاوې	52	-0.2	3	4	4	5
سگرت او تنباکو	0.3	1	5	6	5	5
جامې	5	10	6	6	7	6
استوگن ځای	19	-4	2	3	3	5
دکور سامانونه	12	1	5	7	6	5
روغتیا	6	4	6	5	4	3
ترانسپورت	4	-10	-8	-2	-2	5
مخابرات	2	-4	-1	1	1	0.4
اطلاعات و فرهنگ	11	2	1	2	1	1
ښوونه او روزنه	0.4	1	5	5	6	6
هوټل او رستورانت	1	2	-0.4	0.3	-0.1	0.2
متفرقه	1	12	8	6	4	5

سر چینه: د احصائیه او معلوماتو ملی اداره /دافغانستان بانک

۲.۴.هستوي پړسوب

په هیواد کې د هستې انفلاسیون کچه د افغانستان بانک د پالیسو اغیزمنتیا د قیمتونو ټولیزې کچې باندې د کنترول ښکارندویې کوي. د دې معیار پربنسټ، د انفلاسیون د کچه بدلونونه چې غیر عادي عوامل لري او د کنترول نه هم بهر دي، په شاخص کې په پام کې نه نیول کېږي د انفلاسیون دکچې زیاته برخه د فصلي بدلونونو او کله ناکله د غیرې عادي پیښو له امله اغیزمن کیږي. استفاده کیږي. په دغه کړنلاره کې هغه اجزاوې چې په غېر عادي توگه قیمتیې بدلون مومي په شاخص کې ترنظر لاندې نه نیول کیږي تر څو پورېپه ټولیز شاخص باندې یې د اغیزې نه مخنیوی وشي .
د هستې انفلاسیون د معلومولو له معیارونو څخه یو یې هم د اوسط لنډیز (Trimmed Mean%30) دی. دغه معیار یو مشخصه برخه په نظر کې نیسي او د ساده لنډیز شاخص په اساس وروسته له نظر لاندې اجزاوېتر لرې کولو وروسته محاسبه کېږي .د دې معیار په اساس پیسو پړسوب د1400لمریز لیږدیز کال دغویی میاشت کې تر2.68سلنې پورې زیات شوی دی. چې دا رقم دتیر کال په ورته میاشت کې 5.47 سلنه کې سنش شوی وو .
او همدا راز **به غیردخوراکي او غیرې الکولي ښنباک او ترانسپورت**څخه دپیسو پړسوب درواني مودې په لړ کې 4.56 سلنه کې زیاته شوی دی.تیر کال و غویی په میاشت کې دا رقم 0.67 سلنه کې محاسبه شوې وو .
بل معیار د هستې تورم عبارت دی له**لگښتي توکو شاخص بې د ډوډۍ ،غوړي او ترانسپورت**څخه . چې پیسو پړسوب د دې معیار په اساس 1.45سلنې ته د غویی په میاشت کې رسیدلی دی حال دا چې دا رقم په تېرکال ورته میاشت کې4.82سلنه سنجش شوی وو.
دلگښتي توکو **شاخص بې د کور او ترانسپورت** نه په روانه موده کې له 9.58 نه تر 0.50 سلنه کې بدلون موندلي دی.
بل معیار د هستې انفلاسیون به **غیر لهخوراکي توکي او غیر الکولی ښنباک** کچه له 0.24-سلنه تر 4.60 سلنې ته رسیدلي دی.

او همدا رازد لګښتي توکو د انفلاسيون بيه **غيرټرانسپورت**غويی په مياشت کې له 6.98سلنې نه 1.21سلنې ته د روان کال غويی مياشت کې رسيدلی دي.

6 جدول: هستوي پړسوب (کلنۍ تغيير، په ٪)

Items	غويی 1399	سلواغه1399	کب ۱۳۹۹	وری ۱۴۰۰	غويی 1400
د هستې انفلاسيون اوسط لنډيز (30% Trimmed Mean	5	4	۴	۲	**3**
د هستېانفلاسيون به غير دخوراکي توکي او غير الکولی څښاک ترانسپورت	1	4	۴	۴	**5**
د هستې انفلاسيون په غير د ډوډی غله غوړی او ترانسپورت	5	3	۳	-۱	**1**
د هستې انفلاسيون به غير د استوګن ځای او ترانسپورت	10	5	۵	-۱	**0.5**
د هستې انفلاسيون به غيرترانسپورت	7	5	۵	-۱	**1**
د هستې انفلاسيون به غير دخوراکي توکي او غير الکولی څښاک	-0.2	3	۴	۴	**5**

سرچينه: د احصاييه او معلوماتو ملی اداره /دافغانستان بانک

13 ګراف: هستوي پړسوب (کلنۍ تغيير، په ٪)

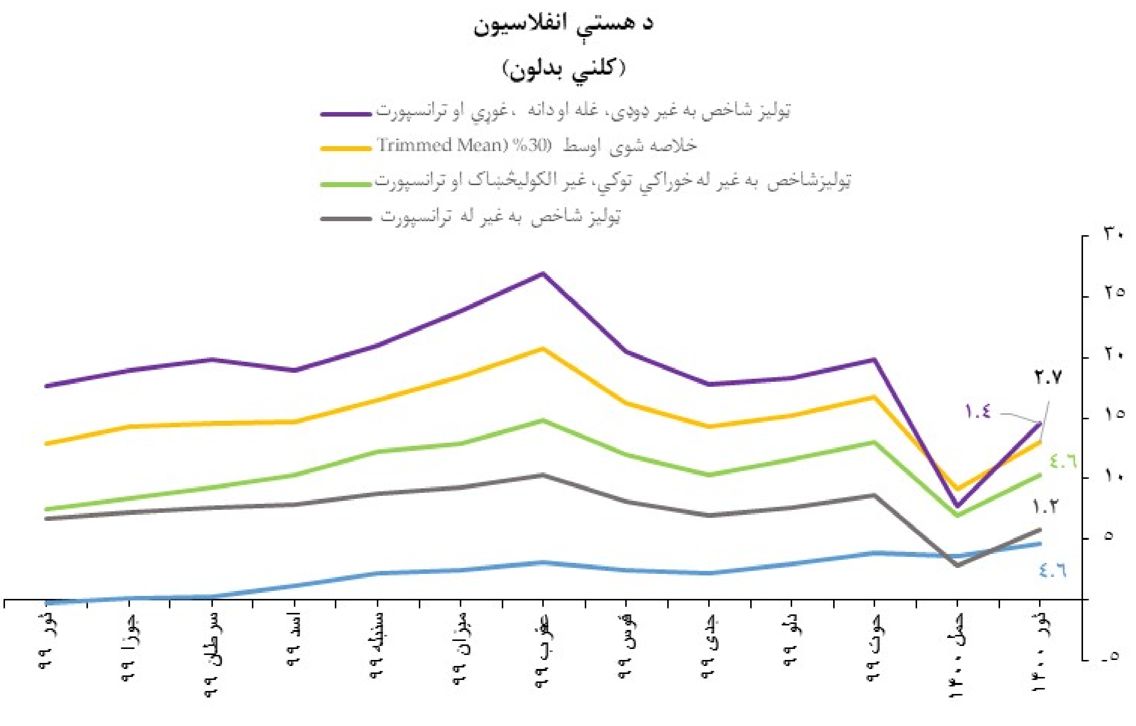

سرچينه: د احصائيه او معلوماتو ملی اداره /دافغانستان بانک

۲.۵. کورنی ناخالص توليد او بيکاری نرخ

کورني ناخالص توليدات

د افغانستان دکورني نا خالصو توليداتو وده د 2020 کال په پای کې ښيي چې د تير کال په پرتله ټيټه وه د کورني نا خالصو توليداتو وده په ياد شوي کال کې -1.9 سلنه کې سنجش شوی .چې تير کال يعنی 2019 په پای چې 3.9 سلنه کې وده ښودل شوي وو. په 2020

کال کې ددی ودې په کمښت کې د کرنی ، صنعت او خدماتو سکتورونو برخې کې دی چې په ټولیز وده کې کموالي منځ ته راغلي دی. دهر یو سکتو ونډه په کورنۍ نا خالصو تولیداتو کې په ترتیب سره 27.01 سلنه 12.47 سلنه او 56.07 سلنه کې دی .

بیکاري :

د2020 کال سروی چې د احصائی او معلوماتو د اداری له خوا سر ته رسیدلِ په هیواد کې د بیکاري کچه18.6 سلنه سنجش شوي دی.

7 جدول: د کورنی نا خالصو تولیداتو وده

1399	1398	1397	1396	سکتورونه
5	17	-4	6	کرنې سکتور
-4	5	11	9	صنعت سکتور
-5	-1	2	-1	خدماتو سکتور
-2	4	1	3	کورنۍ نا خالص تولیدات

سر چینه: د احصائیه او معلوماتو ملی اداره /دافغانستان بانک

8 جدول:د سکتورونو ونډه په ناخالصو کورنۍ تولیداتو کې

1399	1398	1397	1396	سکتورونه
27	26	22	26	کرهنې سکتور
12	14	13	10	صنعت سکتور
56	55	59	58	خدماتو سکتور

سر چینه: د احصائیه او معلوماتو ملی اداره /دافغانستان بانک

۱۴ گراف: کورنۍ نا خالصو تولیداتو وده (په ٪)

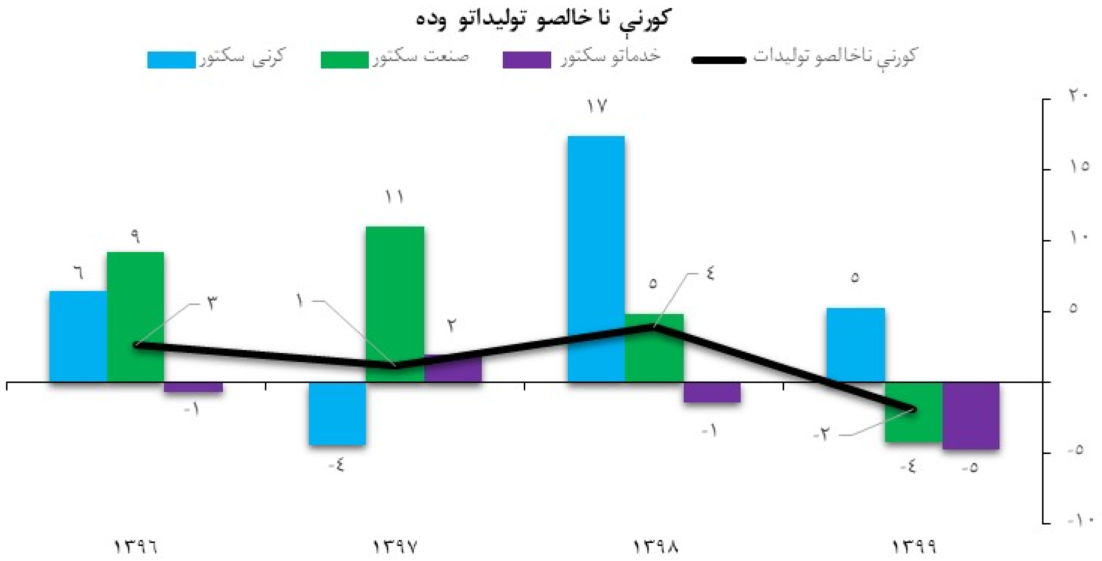

سر چینه: د احصائیه او معلوماتو ملی اداره /دافغانستان بانک

۳. بهرنی سکتور

۳.۱.جاري حساب بیلانس

د راټول شویو ارقامو له مخې ،د هیواد د تادیاتو د بیلانس د جاري حساب کسر (په شمول د رسمی لیږدونو) د ۱۴۰۰ لمریز لیږدیز کال په لومړی څلوریزه کې، د تیر کال د لومړی څلوریزې په پرتله ۹ سلنه زیاتوالی راغلی دي. د ۱۳۹۹ لمریز لیږدیز کال په لومړی څلوریزه کې د جاري حساب کسر تقریبا ۹۵۹.۳۵ میلونه ډالره ثبت شوی وو، حال دا چې دا رقم د ۱۴۰۰ لمریز کال په لومړی څلوریزه کې ۱۰۴۷.۴۳ میلونونه ډالرو ته را رسیدلی دي. د دې کسر د زیاتوالی اصلی علت، د صادراتی توکو په عوایدو کې کمښت، په خدماتی عوایدو کې کمښت او همدا رنګه د وارداتی توکو په لګښتونو کې د زیاتوالی پایله ده.

۳.۱.۱.د توکو حساب بیلانس

د رارسیدلو ارقامو له مخې د هیواد د توکو د حساب کسر د روان لمریز لیږدیز کال په لومړی ځلوریزه کې د تیرلمریز لیږدیز کال د لومړی ځلوریزې په پرتله ۳ سلنه زیاتوالی راغلی، چې له ۱۱۷۵.۴۳ میلونو ډالرو څخه چې د تیر کال په لومړی ځلوریزی کې ثبت شوی وه د روان لمریز لیږدیز کال په لومړی ځلوریزی کې ۱۲۱۳.۴۳ میلونو ډالرو ته رسیدلی دی.

په ټوله کې د توکو صادرات د روان لمریز لیږدیز کال په لومړی څلوریزه کې د ۱۳۹۹ لمریز لیږدیز کال د لومړی څلوریزې په پرتله ۲ سلنه کمښت ښودل شوی دی. چې له ۲۰۳.۶۴ میلونو ډالرو څخه چې د تیر کال په لومړی څلوریزه کې ثبت شوی وو، د روان لمریز لیږدیز کال په لومړی څلوریزی کې تقریبآ ۲۰۰.۱۰ میلونه ډالره ثبت شوی دي. په ټوله کې د صادراتی توکو د کمښت اصلی لاملونه، د طبی نباتاتو په صادراتو کې د کمښت پایله ده.

په همدې ډول د توکو په ټولیزو وارداتو کې د تیر لمریز لیږدیز کال د لومړی څلوریزې په پرتله ۳ سلنه زیاتوالی راغلی، چې تیر کال په لومړی څلوریزه کې د توکو ټول واردات ۰۷.۱۳۷۹ میلونه ډالر ثبت شوي وه، خو دا رقم د روان لمریز لیږدیز کال په لومړی څلوریزه کې ۱۴۱۳.۶۲ میلونه ډالره ته رسیدلی. په ټوله کې د وارداتی توکو د زیاتوالی اصلیسبب په لګښتي توکو کې لکه (غنم، وره، نباتی غوړی، بوره، او طبی درملو) د کمښت پایله ده.

<u>15 ګراف: د تجارت حساب بیلانس (په میلیون امریکایی دالرو)</u>

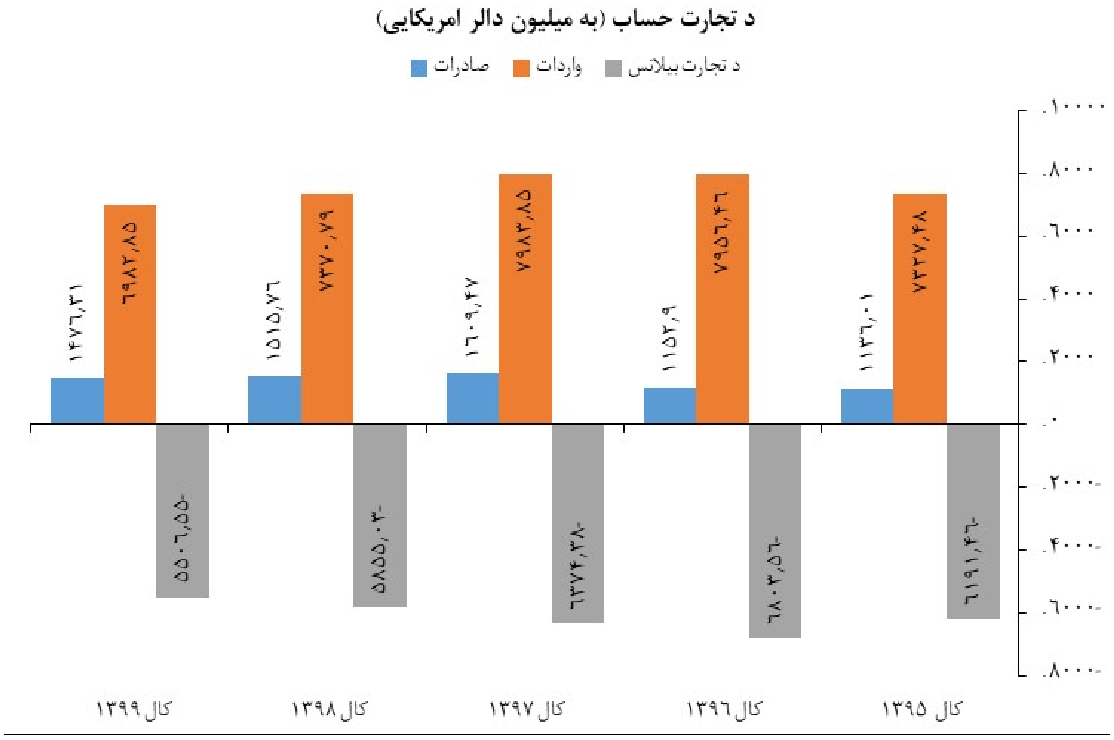

سرچینه: د احصاییه او معلوماتو ملی اداره /دافغانستان بانک

۳.۱.۲. دخدماتو حساب بیلانس

د تجارتی ارقامو د دری میاشتنیمقایسېله مخې، د روان لمریز لیږدیز (۱۴۰۰) کال په لومړی څلوریزه کې د خدماتو بیلانس په کسر کې ۹۰ سلنه زیاتوالی راغلی دی چې د تیر لمریز لیږدیز (۱۳۹۹) کال په لومړی څلوریزه کې ۷۴.۴۶ میلونه ډالره ثبت شوي وه خو بیا دا رقم د روان لمریز لیږدیز کال په لومړی څلوریزه کې ۱۴۱.۷۴ میلونه ډالرو ته را رسیدلی دی.

په ټوله کې د توکو او خدماتو حساب (د تجارت حساب) کسر د روان لمریز لیږدیز کال په لومړی څلوریزی کې ۸ سلنه زیاتوالی راغلی. د دغه زیاتوالی اصلی لاملونه؛ په صادراتی عوایدو کې کمښت، خدماتی عوایدو کې کمښت او برعکس د وارداتی توکو په لګښتونو کې د زیاتوالی پایله ده.

۳.۱.۳.لومړني عاید حساب

د لومړیو عوایدو د حساب ټول خالص عواید د روان لمریز لیږدیز ۱۴۰۰ کال په لومړی څلوریزه کې ،د تیر لمریز لیږدیز کال ۱۳۹۹ د لومړی څلوریزی په پرتله ٦۱ سلنه کمښت ښودل شوی دي، او له ٦۳.۲۳ میلونو ډالرو څخه ۲۴.۳۹ میلونو ډالرو ته رسیدلی دی. د دی کمښت اساسی لامل د بهرنۍ پانګونود کمښت له وجه نه د عوایدو به کچه کې د کمښت پایله ده.

۳.۱.۴.منځني عاید حساب

دمنځنیو عایدو حساب د روان لمریز لیږدیز ۱۴۰۰ کال په لومړی څلوریزه کې د تیر لمریز لیږدیز۱۳۹۹ کال د لومړی څلوریزې په پرتله ۵ سلنه زیاتوالی راغلی دی چې له ۳۲۷.۸۷ میلونو ډالرو څخه ۳۴۵.۷۰ میلونو ډالرو ته رسیدلی دي.

په منځنیوی عواید کې د زیاتوالی اصلی لامل ۱۴ سلنه زیاتوالی په جاری لیږدونو (بلاعوضه مرستی) کې ښودل شوی دی، چې له ۱٦۴.۳۸ میلونو ډالرو څخه چی د تیر لمریز لیږدیز کال په لومړی څلوریزه کې ثبت شوی وه، د روان کال په ورته څلوریزه کې ۱۸۷.۷ میلونو ډالرو ته ریات شوی دی.

په ورته وخت کې له بهر څخه د خصوصي (انفرادي) اشخاصو د پیسو لیږد د تیر لمریز کال د لومړی څلوریزی په پرتله تقریباً ۳ سلنه کمښت راغلی دي. د رارسیدلو ارقامو له مخې د انفرادی اشخاصو د پیسو لیږد د روان لمریز کال په لومړی څلوریزه کې تقریباً ۱۵۸ میلونه ډالر ته را رسیدلی دی، حال دا چی دا مقدار د تیر کال په ورته دوره کې تقریباً ۱٦۳.۵۰ میلونه ډالره راپور ورکول شوی وه.

۳.۲.تادیاتو بیلانس پانګیز(سرمایوي) حساب

د تادیاتو بیلانس پانګیز حساب د روان لمریز کال په لومړی څلوریزه کې د تیر کال د لومړی څلوریزی په پرتله ۴ سلنه کمښت راغلی ده ،چې له ۴۰.۳۰ میلونو ډالرو څخه چی د تیر لمریز کال په لومړی څلوریزه کې ثبت شوی وه د روان لمریز لیږدیز کال په لومړی څلوریزه کې ۳۸.۴۹ میلونه ډالرو ته رسیدلی دی.

۳.۳.تادیاتو بیلانس مالي حساب

بهرني پانګونه چی په اصل کې د مخامخ پانګونې ،ارزښت لرونکو پانو کې پانګونه او نورو ټولو پانګونو څخه ترکېب شوي د تادیات بیلانس د مالي حساب مهمه برخه تشکېلوی.

۳.۳.۱.مستقیمه پانګونه

د رارسیدلو ارقامو له مخې د روان لمریز لیږدیز کال ۱۴۰۰ په لومړی څلوریزه کې تقریباً ۲.۵۵ میلونه ډالره د مخامخ بهرنی پانګونی په برخه کې د خالصو دارائی په توګه راپور ورکول شوي دي. حال داچی دا رقم د تیر کال په ورته څلوریزه کې ۲.۹۱ میلونه ډالره راپور ورکول شوی وه.

مخامخ پانګونه په بهر کې (دارایی): د روان لمریز لیږدیز کال ۱۴۰۰ په لومړی څلوریزه کې ۲٦ سلنه زیاتوالی راغلی چی له ٦.۱۰ میلونو ډالرو څخه چی د تیر لمریز لیږدیز کال په لومړی څلوریزه کې ثبت شوی وه د روان کال په ورته څلوریزه کې ۷.۷۰ میلونو ډالرو ته رسیدلی دی.

همدا ډول مخامخ پانګونه د ننه هیواد کې (مسؤلیتونه): له ۳.۱۹ میلونو ډالرو څخه چی د تیر لمریز لیږدیز کال په لومړی څلوریزه کې ثبت شوي وه، د روان کال ورته څلوریزی کې ۵.۱۵ میلونو ډالرو ته را رسیدلی دی.

۳.۳.۲.غیرې مستقیمه پانګونه

د را رسیدلو ارقامو له مخې په ارزښت لرونکو پاڼو کې پانګونه د ۱۳۹۹ لمریز لیږدیز کال په لومړی څلوریزه کې ۱۸.۲۰- میلونه ډالره ثبت شوی وه، حال دا چی دا رقم د روان لمریز لیږدیز کال په لومړی څلوریزه کې ۲۸.۹۸- میلونو ډالره راپور ورکول شوی ده.

یادابښت:

د تادیاتو بیلانس جدول په ضمیمه په دویمه شماره شتون لري .

۴. مالي سکتور

د مالي پالیسۍ اصلي موخه د عایداتو په راټولولو کې د دوامداره زیاتوالیراوړل دي،څو په تدریجي توګه، عادي او پرمختیایي لګښتونه چې له بهرنیو مرستو له لارې تمویلیږي،د بودجې تخصیص د افغانستان له ملي پرمختیایي ستراتیژۍ سره مطابقت پیدا کړي . سربېره پر دې، نورې موخې د عامه لګښتونو مدیریت ښه والی، د مالي پالیسي اصلاح کول، د مالی پالیسیو رامینځته کول، د شرکتونو، ګمرکاتو او د مالیې آغیزمنتوب او اداره کول دي.

9 جدول: د ملی بودیجی پرتله د ۱۳۹٦ تر ۱۴۰۰ ام مالی کال پوری (په میلیاردو افغانی)

نیټه	ټوله اصلي بودجه	پراختیایي بودجه	عملیاتي بودجه
۱۴۰۰مالی کال	۴۷۳.۰۴	۱٦۱.۷۴	۳۱۱.۳
۱۳۹۹مالی کال	۴۲۸.۳۸	۱۳۹.۲۸	۲۸۹.۱
۱۳۹۸مالی کال	۳۹۹.۴۲	۱۲۴.۱۹	۲۷۵.۲۲
۱۳۹۷مالی کال	۳۷۷.۰۱	۱۱۰.۸۸	۲٦٦.۱۳
۱۳۹٦مالی کال	۴۲۹.۴۱	۱٦۱.	۲٦۸.۴۱

سرچینه: د مالیې وزارت/د پولې سیاست د آمریت محاسبه

د روان کال (1400) لمریز لیږدیز مالي کال له پیل څخه ټوله ملي بودجه 473.04 میلیارده افغانۍوه خو د تیر مالي کال بیا(1399) لمریز لیږدیز مالي کال 428.38 میلیارده افغانۍ وه، چې 44.66 میلیارده افغانۍ او یا د ٪10.43 ډیربښت ښکاري . د1400 لمریز لیږدیز مالي کال عادي یا عملیاتي بودجه 311.3 میلیارده افغانۍ او پراختیایي بودجه بیا 161.74 میلیارده افغانۍ اټکل شوې ده .
د 1399 لمریز لیږدیزمالي کال له پیل څخه ټوله ملي بودجه 428.38 میلیارده افغانۍوه خو د تیر مالي کال بیا(1398) لمریز لیږدیزمالي کال 399.42 میلیارده افغانۍاټکل شوې ، چې 28.96 میلیارده افغانۍ او یا د ٪7.25 ډیربښت ښکاري . د1399 لمریز لیږدیزمالي کال عادي یا عملیاتي بودجه 289.10 میلیارده افغانۍ او پراختیایي بودجه بیا 139.28 میلیارده افغانۍ اټکل شوې .

16 ګراف: د ملی بودیجی پرتله د ۱۳۹٦ تر ۱۴۰۰ ام مالی کال پوری

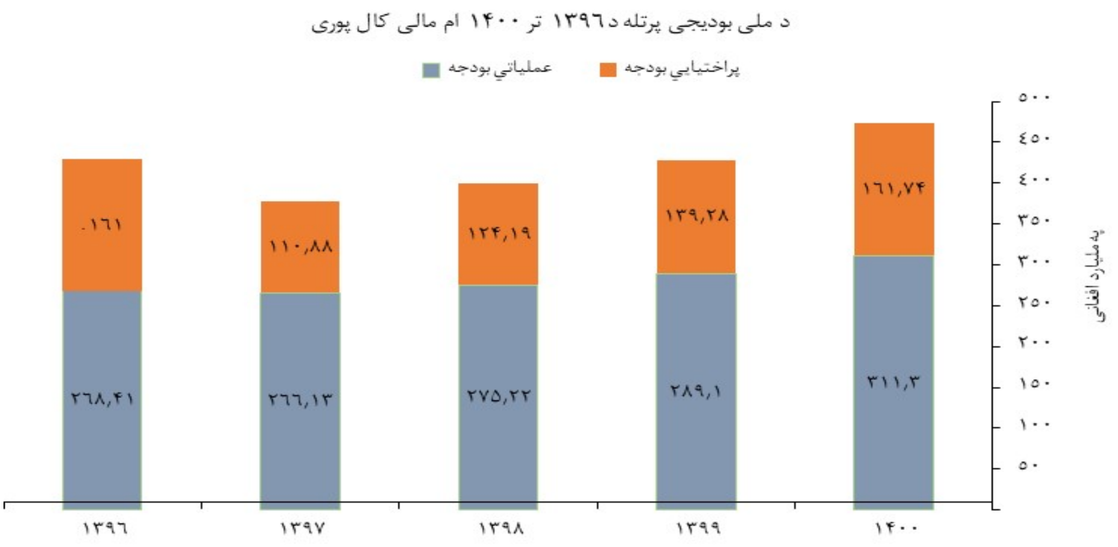

سرچینه: د مالیې وزارت/د پولې سیاست د آمریت محاسبه

10 جدول: د بودجې رشد له ۱۳۹۷-۱۴۰۰ پورې

نیټه	توله اصلي بودجه	پراختیايي بودجه	عملیاتي بودجه
د ۱۴۰۰ مالي کال	۱۰٪	۱٦٪	۸٪
د ۱۳۹۹ مالي کال	۷٪	۱۲٪	۵٪
د ۱۳۹۸ مالي کال	٦٪	۱۲٪	۳٪
د ۱۳۹۷ مالي کال	-۱۲٪	-۳۱٪	-۱٪

سرچینه: د مالیې وزارت/د پولي سیاست د آمریت محاسبه

<u>17 ګراف: د ملي بو دیجې پرتله له ۱۳۹٦ مالي کال څخه تر ۱۴۰۰ کالي پوری داولنیو شپږو میاشتو له څېړنې وروسته</u>

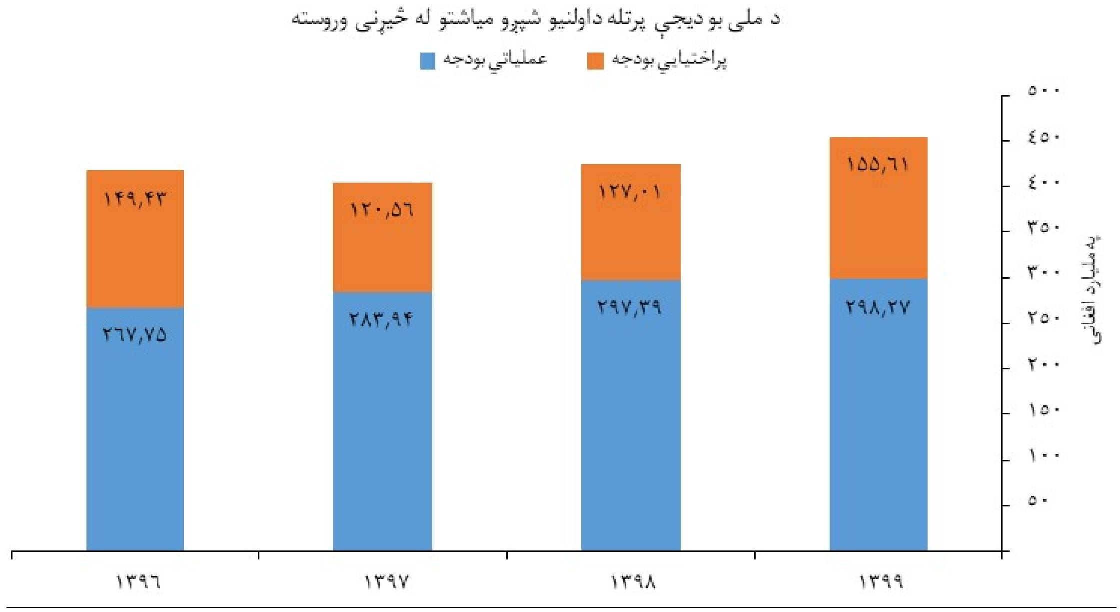

سرچینه: د مالیې وزارت/د پولي سیاست د آمریت محاسبه

هیوادونه کولای شي چې د مالي کال په جریان کې په بودجه کې تغیر راولي او دا تغیر کله د تمویلوونکو له لوري د غیرې اختیاري مصارفو له کبله او یا هم د مالیې وزارت له لوری په بودجه کې کوم تغیر د کال په منځ کې راشي چې دا تغیر باید د ولسي جرګې له لوري تصویب شي او د مالیې وزارت باید پوره اسناد او دلایل وړاندې کړي.

لاندې جدول د 1399،1398،1397 او 1399 زیږدیز کلونو تازه ارقام څرګندوي چې د همدې کال تر لیندۍ میاشتې پورې دي او کوم تغیر چې په کې دی د غیرې اختیاري مصارفو له کبله ده او د یادونې وړ ده چې تر اوسه د هبواد بودجه چې کوم تغیر باید په کې راشی د کابینه له لوري تصویب شوې ده.

د 1399 کال د لیندۍ میاشتی تر پای پورې توله بودجه 453.88 میلیاردو افغانیو ته لوړه شوې 298.27 میلیارده افغانی یې عملیاتي او 155.61 میلیارده افغانی یې پرمختیایی وه. د ۱۳۹۹ زیږدیز کال پیل څخه تر ۱۴۰۰ د ارقامو له مخې29.48اویا ٪6.95 ډیرښت څرګندوي.

همدا رنګه ۱۳۹۸ کال د لیندۍ میاشتی تر پای پورې توله بودجه 424.4 میلیاردو افغانیو ته لوړه شوې چې 297.39 میلیارده افغانی یې عملیاتي او 127.01 میلیارده افغانی یې پرمختیایی وه. د 1397 زیږدیز کال پیل څخه تر 1398 د ارقامو له مخې19.89اویا ٪4.92 ډیرښت څرګندوي. د ارقام له مخې له ۱۳۹٦ تر ۱۳۹۹ په ملی بودیجه کې په دوامداده توګه زیاتوالی راغلی.

11 جدول: دملی بو دیجې لوړنیو شپږو میاشتو له څېړنې وروسته

نیته	ټوله اصلي بودجه	پراختیايي بودجه	عملیاتي بودجه
۱۳۹۹مالی کال	۴۵۳.۸۸	۱۵۵.۶۱	۲۹۸.۲۷
۱۳۹۸مالی کال	۴۲۴.۴	۱۲۷.۰۱	۲۹۷.۳۹
۱۳۹۷مالی کال	۴۰۴.۵۱	۱۲۰.۵۶	۲۸۳.۹۴
۱۳۹۶مالی کال	۴۱۷.۱۸	۱۴۹.۴۳	۲۶۷.۷۵

سرچینه: د مالیې وزارت/د پولې سیاست د آمریت محاسبه

12جدول: دملی بودیجی په پرلپسی ډول وده په هر مالیکال

نیټه	ټوله اصلي بودجه	پراختیايي بودجه	عملیاتي بودجه
۱۳۹۹مالی کال	۷٪	۲۳٪	۰٪
۱۳۹۸مالی کال	۵٪	۵٪	۵٪
۱۳۹۷مالی کال	-۳٪	-۱۹٪	۶٪

سرچینه: د مالیې وزارت/د پولې سیاست د آمریت محاسبه

18 گراف: د ۱۴۰۰ او۱۳۹۹ کلونو دبودجوتمویلونکې سرچینو پرتله

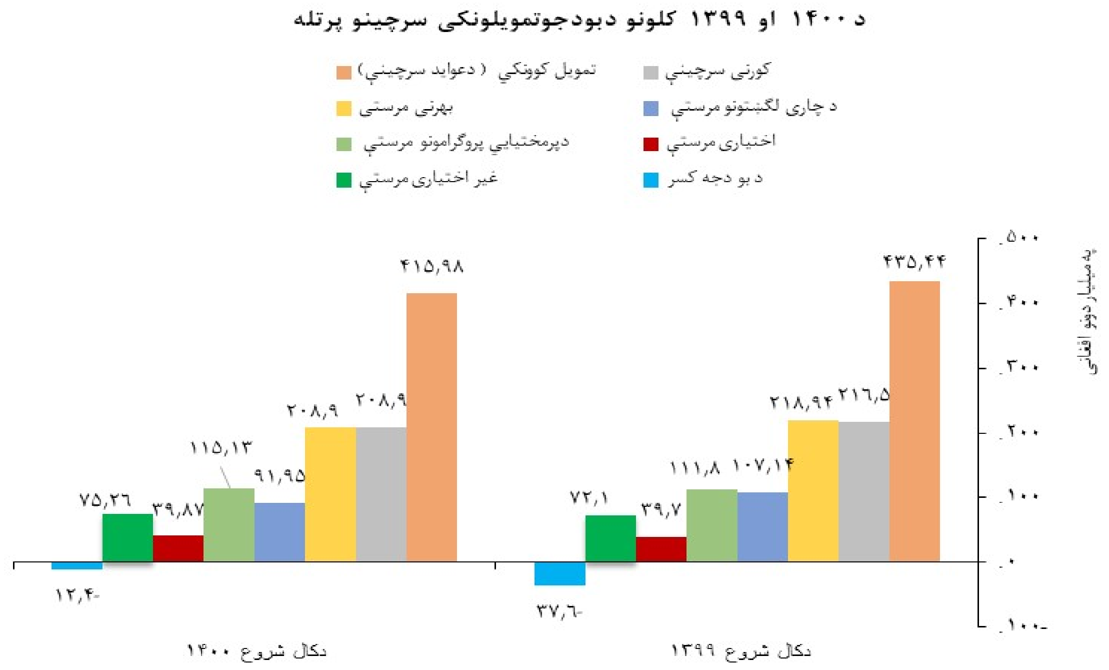

سرچینه: د مالیې وزارت/د پولې سیاست د آمریت محاسبه

د 1400لمریز لیږدیزمالي کال له پیل څخه ټول ملي عواید (کورنی سر چینې او بهرنی مرستې) 435.44 میلیارده افغانی اټکل شوی خو د تیر مالي کال (1399) لمریز لیږدیزّ په پیل کې 415.98 میلیارده افغانی اټکل شوی وه، چې د تیر کال په پرتله 19.46 میلیارده افغانی او یا د 4.68٪ ډیربنت خرگندوي . په ورته وخت کنبی له ټولو ملي عوایدو څخه، د ۱۴۰۰ مالی کال په ملی بودیجه کې د داخیلی سرچینو ټوله اندازه 216.50 میلیارده افغانی اټکل شو ي ده. پدې کې پر عایداتو مالیه ، سوداگر ی ، گمرکونه ، فیسونه ، پاسپورتونه ، ریل پټلی عواید او نور ډیر څه شامل دي. او څه عواید د تیرو کلونو راټول شوي عوایدو څخه راځي.

کورنی سر چینې او بهرنۍ مرستې په خپل وار سره 216.50 میلیارده افغانۍ او 218.94 میلیارده افغانۍ اټکل شوې دی چې د تیر کال (1399) لمریز لیږدیز پرتله کورنی عواید 7.6 اویا هم 3.64٪ میلیارده افغانۍ ډیربنت څرگندوي، همدغه راز د 1400 لمریز لیږدیز مالي کال په پیل کې په بهرنیو مرستو کې هم 11.86 میلیارده یا 5.73٪ ډیری ښو دل شوی.

د ټریوالې ټولنې بلاعوضه مر ستې (تمویل کوو نکي) په ټوله کې 218.94 ملیارده افغانۍ وړاندوینه شویده، چې د موسساتو او دمرسته کوو نکې هیوادونو لخوا چې د دولت دپرمختیایي پروگرامونو دپیل کولو اوهمدارنگه یوه برخه یې دامنیتي لگښتونو په موخه استفاده کېږي. دا مر ستې د چاری لگښتونو لپاره د ۱۴۰۰ مالی کال په پیل کې 107.14 میلیارده افغانۍ څانگړی شوی او په تیر مالی کال 1399دچاری لگښتونو لپاره 91.95 میلیارده افغانۍ وی چې 16.52٪ یا 15.19 ډیروالی په گوته کوی.

دپرمختیایي پروگرامونو مر ستې چې د ۱۴۰۰ مالی کال په ملی بودیجه کې ټوله اندازه 111.80 میلیارده افغانۍ اټکل شو ې ده تیر مالی کال1399 په پیل کې 115.13 میلیارده افغانۍ اټکل شوی، په دو برخو ویشل شوی، اختیاری مر ستې چې 39.70 میلیارد افغانۍ دي، د تیر کال په پر تله 0.43٪ یا 0.17 میلیارد او غیر اختیاری مر ستې چې 72.10 میلیارد افغانۍ دي د تیر کال په پر تله 0.43٪ یا 3.16 میلیارد افغانۍ لږوالی څرگندوي چې ټول ټال دپرمختیایي پروگرامونو مرستو کې 0.43٪ یا 3.16 میلیارد کموالی راغلی.

۱۳ جدول : د عواید ډولونه د ۱۳۹۹ او ۱۴۰۰مالي کالونو د غويي میاشتې په جریان کې (په ملیارد افغانۍ)

عواید اومرستۍ	دغويي میاشت ۱۴۰۰	دغويي میاشت 1399	ډیربنت او کمښت په عواید کې	د عواید وده په فیصدی
میاشتني کورني عواید	۱۲.۱۲	۸.۸۸	۳.۲۵	۰.۳۷
میاشتني بهرنۍ مرستی	۱۲.۹۲	۸.۷۹	۴.۱۳	۰.۴۷
میاشتنۍ بهرنۍ مرستي	۲۵.۰۵	۳۰.۷۶	-۵.۷۱	-۰.۱۹
ټولی بهرنۍ مرستي	۳۸.۵۱	۴۷.۳	-۸.۷۹	-۰.۱۹
ټول کورني عواید	٦۳.۷۰	٦۹.۳۱	-۵.٦۱	-۰.۰۸
ټولټال کورنی عواید اوبهرنی مرستی	۱۰۲.۲	۱۱٦.٦۱	-۱۴.۴۱	-۰.۱۲

سرچینه: د مالیې وزارت/د پولی سیاست د آمریت محاسبه

۱۴ جدول : د مصارفو ډولونه د ۱۳۹۹ او ۱۴۰۰ مالي کالونو کې د غويي میاشتې په جریان کې

لگښتونه	دغويي میاشت ۱۴۰۰	دغويي میاشت ۱۳۹۹	کموالی او ډیربنت په لگښتونو کې	د لگښتونو وده په فیصدی
میاشتني پراختیایی لگښتونه	۱۴.۳۵	۱۲.۹۹	۱.۳٦	۰.۱
میاشتني چاری لگښتونه	۲۵.۰۱	۲۴.۳۹	۰.٦۱	۰.۰۳
میاشتني ټول لگښتونه	۳۸.	۳۸.۷۴	-۰.۷۵	-۰.۰۲
ټول پراختیایی لگښتونه	۳۴.۵۳	۲۴.۱۵	۱۰.۳۸	۰.۴۳
ټول عملیاتی لگښتونه	۸۹.۳٦	۱۰۱.۰۴	-۱۱.٦۸	-۰.۱۲
ټولټال لگښتونه	۱۱۳.۵۱	۱۳۵.۵۷	-۲۲.۰٦	-۰.۱٦

سرچینه: د مالیې وزارت/د پولی سیاست د آمریت محاسبه

ټول حقیقی عواید (کورني عواید او بهرنۍ مرستې) د 1400 لیږدیز مالی کال له پیل څخه تر غويي میاشتې پای پورې102.20 میلیارده افغانۍ ته رسیدلې ده، چې ده دي جملې څخه کورني عواید 63.70 میلیارده افغانۍ او بهرنیو مرستی 38.51میلیارده افغانۍ ته رسیږي.

همدارنگه ټولکورني عواید او بهرنۍ مرستې د 1399 لیږدیز مالی کال له پیل څخه تر غویی میاشتې پای پورې116.61 میلیارده افغانۍ ته رسیدلې ده، چې ده دي جملې څخه کورني عواید 69.61 میلیارده افغانۍ او بهرنیو مرستی 47.3میلیارده افغانۍ ته رسیږي، چې 0.19٪، 0.19٪ او ٪0.18کمښت بهرنیو مرستوکې، ټولو کورنی عوایدو اوپه ټولټال دواړوکورنیو او بهرنیو مرستو کې په وار سره راغلی ده.

کورني عواید د 1400غویی په میاشت کې ډیروالی په نښه کوي، چې له 12.12میلیارده افغانیو څخه د 1400غویی په میاشت کې تر8.88میلیارده افغانۍ د 1399 غویی میاشت کې،دا بدلون د 3.25 میلیارده افغانۍ او یا د٪0.37 ډیرښت څرگندوي.همداریگه رنگ د دغویی په میاشت کې په بهرنیو مرستو کې ډیروالی راغلی ده، چی ټوله بهرنۍ مرستی له 12.92 میلیارده افغانۍ د غویی میاشت کې دی ، همدارنگه ۸.۷۹ میلیارده د 1399 غویی میاشت کې که وی، چې د ۴.۱۳ میلیــــارده افغانۍ او یا د٪ 0.37 ډیرښت په گوته کوی.

په ورته وخت کې، ټول لگښتونه د 1400 لیږدیز مالي کال تر غویيمیاشتی پای پوری 113.51 میلیارده افغانیو ته رسیدلی دي چې له دې جملې څخه،چاري لگښتونه 89.36 میلیارده افغانۍ او پراختیایي لگښتونه 34.53 میلیارده افغانیو ته رسیږي.ټول لگښتونه د 1399 لیږدیز مالي کال تر غوییمیاشتی پای پوری 135.57 ملیارده افغانیو ته رسیدلی دي چې له دې جملې څخه،چاري لگښتونه 101.04 میلیارده افغانۍ او پراختیایي لگښتونه 24.15 میلیارده افغانیو ته رسیږي، دابدلون ٪۰.۴۳ زیاتوالی په پراختیایی لگښتونوکې، ٪۰.۱۲ کموالی په پر عملیاتی لگښتونو کې چی ٪۰.۱۶ کموالی په دواړو لگښتو کې دمالی کال له پیل تر اوسه پوری په گوته کوی.

چاری لگښتونه د 1400غویی په میاشت کې 25.01 میلیارده افغانی دی، چی د 1399 غویی په میاشت کې 24.39 میلیارده افغانی وی، دا بدلون د 0.61 ملیارد افغانی ٪0.03 ډیروالی په نښه کوی. همدا رنگه پراختیایی لگښتونه د روان کال دغویی په میاشت کې 14.35 ملیارده افغانی دي چی د تیر کال دغویی په میاشت کې12.99میلیارده افغانی وی چی دا بدلون دتیر په پرتله 1.36 میلیارده افغانی او یا د ٪۰.۱ ډیرښت څرگندوی.

د 1400لمریز لیږدیزمالي کال تر غویی میاشتی پوری مالي توازن کې شاو خوا ۱۳ ملیارده افغانۍ کسر ده، پداسې حال کې تیر کال 1399 لمریز لیږدیز کال کې شاو خوا ۸ ملیارده افغانۍ و ه چی دا د بو دیجې کسر کې ۵ ملیارده افغانۍ زیاتوالی په گوته کوي، چی پایله یې لوړ لگښتونه او کموالی په ټولټال دعایداتو تولید ښودل شوی. پداسی حا کې چی د سږکال له پیل څخه تر غویی میاشتی پای پوری په نسبی ډول ټول لگښتونه دتیر کال دغویی میاشتی پای پوری ټیټ دی.

۵. تادیات (سویفت)

15 جدول: د هېواد څخه بهر ته او هېواد ته د معاملاتو ګزارش

کټګوري	لیږدونکی خواوې	د پیغام ډول	امریکايي ډالر	یورو	د متحده امارات درهم	سویس فرانک
هېواد څخه بهر ته د تادیاتو مقدار له ۳/۰۱/۱۴۰۰ څخه ۳۱/۰۱/۱۴۰۰						
A	وزارتونه	MT 103 ,700	16379146.80	2497238		
B	سوداګریز بانکونه	202	76176781.77	8185257		0
C	د افغانستان بانک	200	210000000	10000000	0	0

کټګوري	شاملې خواوې	د پیغام ډول	امریکايي ډالر	یورو	د متحده امارات درهم	سویس فرانک
هېواد ته د تادیاتو مقدار له ۳/۰۱/۱۴۰۰ څخه ۳۱/۰۱/۱۴۰۰						
A	وزارتونه	MT 103 , & 910	89236631.17	1707230.33		0
B	سوداګریز بانکونه	202	6955644.08	0	0	0

پردې برسیره، د نړیوال بانک 6 معاملې چې ارزښت یې2826273 **امریکايي ډالره، او د** FX DEAL ۷ **معاملې چې ارزښت یې**159644627.34 **امریکايي ډالرهکیږي هم اجرا شوي دي.**

سرچینه: د تادیاتو آمریت/د افغانستان بانک

ضمیمه

ضمیمهشمیره ۱:

<u>19 گراف:د ۱۴۰۰ مالي کال په جریان کې د پاکستانیو کالدارو او قزقستان پیسو بیه د امریکایي ډالرو پر وړاندې</u>

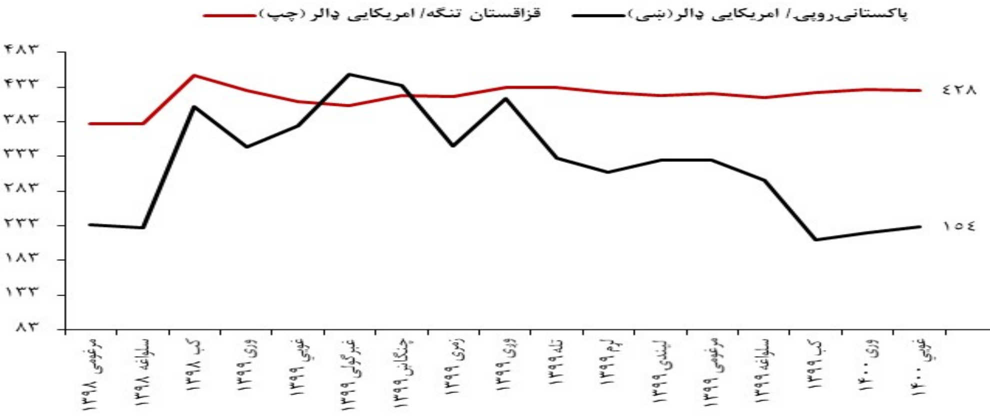

سرچینه:د ***OANDA*** *ویب سایت*

<u>20 گراف: د ۱۴۰۰ مالي کال په جریان کې د ایراني او ازبکستان پیسو بیې د امریکایي ډالرو پر وړاندې</u>

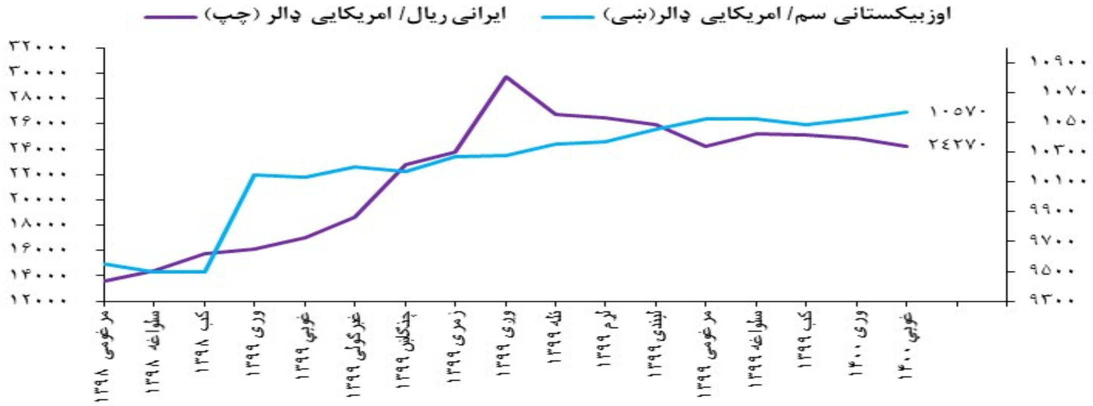

سرچینه:د ***OANDA*** *ویب سایت*

<u>21 گراف: د ۱۴۰۰ مالي کال په جریان کې د هندي،روسیې او بنګلادیش پیسو بیې د امریکایي ډالرو پر وړاندې</u>

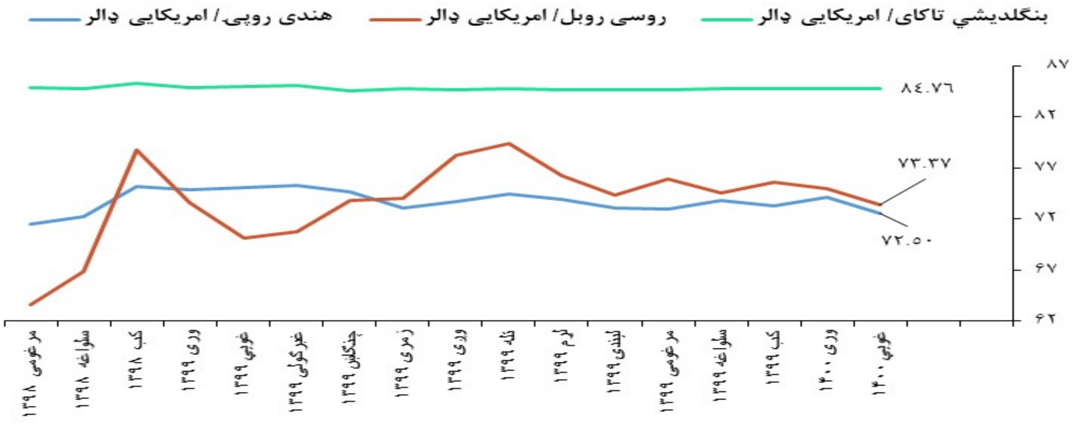

سرچینه:د ***OANDA*** *ویب سایت*

22 ګراف: د ۱۴۰۰ مالي کال په جریان کې د تاجکستان او چینایي پیسو بیې د امریکایي ډالرو پرې وړاندې

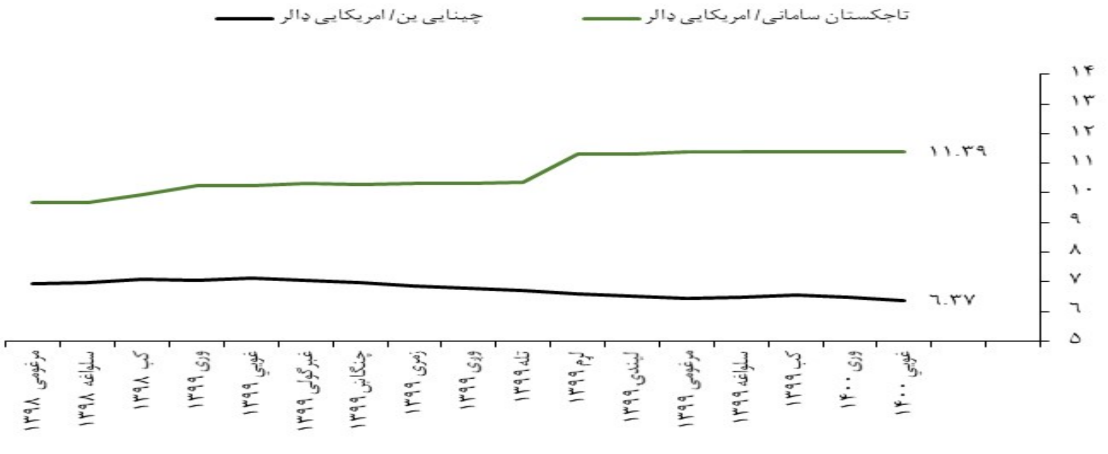

سرچینه:د *OANDA* ویب سایت

23 ګراف:د ۱۴۰۰ مالي کال په جریان کې د انګلستان او اورپا پیسو بیې د امریکایي ډالرو پر وړاندې

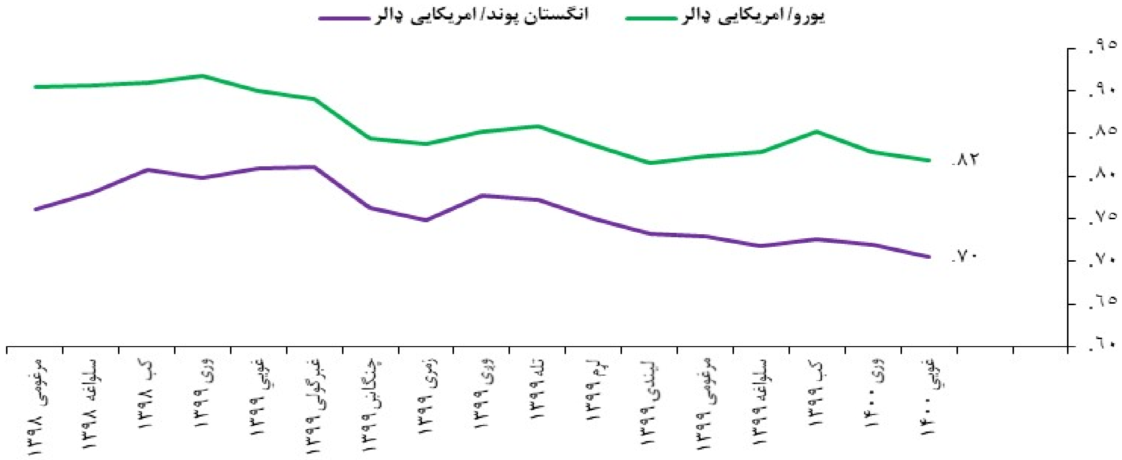

سرچینه:د *OANDA* ویب سایت

24 ګراف: د ۱۴۰۰ مالي کار په جریان کې د ترکیې او ترکمنستان د پیسو بیې د امریکایي ډالرو پر وړاندې

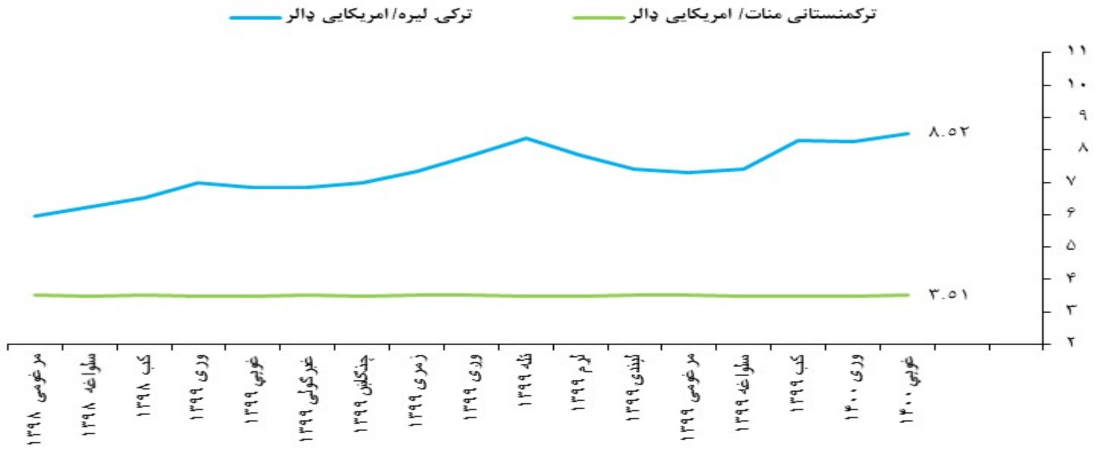

سرچینه:د *OANDA* ویب سایت

16 جدول او 25 ګراف: د تبادلې اغیزمن اسمي او حقیقي بیه د ۱۴۰۰-۱۳۹۴ په هر څلوریزه کې

د تبادلې اسمی او حقیقی اغـیزمن نـرخ (درې میاشتنۍ)

شمېره	کال	ربع	د تبادلي اسمي اغیزمن نرخ	د تبادلي حقیقي اغیزمن نرخ
۱	۱۳۹۴	دویمه ربعه	۱۰۰.۰۰	۱۰۰.۰۰
۲	۱۳۹۴	درېیمه ربعه	۹۶.۲۶	۹۵.۷۲
۳	۱۳۹۴	څلورمه ربعه	۹۶.۵۲	۹۷.۰۴
۴	۱۳۹۵	اوله ربعه	۹۴.۷۱	۹۵.۱۷
۵	۱۳۹۵	دویمه ربعه	۹۱.۰۲	۹۱.۰۸
۶	۱۳۹۵	درېیمه ربعه	۹۴.۶۱	۹۴.۸۹
۷	۱۳۹۵	څلورمه ربعه	۱۰۲.۶۹	۱۰۲.۵۴
۸	۱۳۹۶	اوله ربعه	۱۰۴.۶۸	۱۰۳.۹۸
۹	۱۳۹۶	دویمه ربعه	۹۸.۳۵	۹۹.۹۶
۱۰	۱۳۹۶	درېیمه ربعه	۱۰۱.۶۵	۱۰۰.۴۲
۱۱	۱۳۹۶	څلورمه ربعه	۱۰۷.۷۶	۱۰۵.۴۶
۱۲	۱۳۹۷	اوله ربعه	۱۱۰.۲۴	۱۰۶.۷۴
۱۳	۱۳۹۷	دویمه ربعه	۱۱۳.۶۶	۱۰۷.۰۲
۱۴	۱۳۹۷	درېیمه ربعه	۱۱۹.۱۶	۱۰۹.۱۵
۱۵	۱۳۹۷	څلورمه ربعه	۱۲۶.۲۲	۱۱۳.۱۳
۱۶	۱۳۹۸	اوله ربعه	۱۲۴.۰۹	۱۰۸.۵۷
۱۷	۱۳۹۸	دویمه ربعه	۱۲۷.۵۱	۱۰۹.۹۳
۱۸	۱۳۹۸	درېیمه ربعه	۱۲۴.۴۶	۱۰۲.۹۷
۱۹	۱۳۹۸	څلورمه ربعه	۱۲۶.۹۰	۱۰۳.۴۶
۲۰	۱۳۹۹	اوله ربعه	۱۳۰.۲۳	۱۰۶.۰۶
۲۱	۱۳۹۹	دویمه ربعه	۱۶۳.۹۶	۱۲۹.۷۹
۲۲	۱۳۹۹	درېیمه ربعه	۱۴۹.۸۸	۱۱۹.۱۹
۲۳	۱۳۹۹	څلورمه ربعه	۱۴۵.۶۷	۱۱۶.۴۲
۲۴	۱۴۰۰	اوله ربعه	۱۴۵.۴۳	۱۱۴.۱۸

د تبادلې اسمي او حقیقي اغیزمن نرخ په میاشتنی ، اونی او ورځنی ډول محاسبه کولو لپاره ، لاندې ذکرشوې ستونزې او محدودیتونه شتون لري:

1) د سوداګرۍ ارقام د ربع په توګه ترکیب شوي او دا د ارقامو راټولولو لپاره تر ټولو لنډ وخت دی.

2) د افغانستان او افغانستان د سوداګرۍ شریکانو لپاره د انفلاسیون ارقام په میاشتني ډول خپرېږي ، کوم چې د پولي سیاست آمریت ورته په اونیز او ورځني بڼه لاسرسی نلري.

3) دا شاخصونه په زیاته فریکونسۍ محاسبه کول د ډېرو انګیرنو په پام کې نیولو سره رامینځته کېږي ، کوم چې د دې وسیلو اغیزمنتوب کمولو لاما ، کېږي.

د تبادلې حقیقي او اسمي اغیزمن نرخونو تشریح:

د تبادلې اسمي اغیزمن نرخ = 145.4

د تبادلې اسمي اغیزمن دا نرخ په ګوته کوي چې افغانۍ په وروستیو کلونو کې د افغانستان د لوی سوداګریزو ملګرو د اسعارو پروړاندې لوړه شوې (1394 اساس کال او 100 اساس نرخ).دا نرخ ښیې چې افغانی د وارداتو له پلوه خورا پیاوړې شوې او د صادراتو له پلوه ضعیفه ده.

د تبادلې حقیقي اغیزمن نرخ = 114.2

د اغیزمنو تبادلې دا نرخ یو ګام مخکې دی ځکه چې دا د افغانستان د لوی سوداګریزو ملګرو انفلاسیون نرخ د افغانستان سره پرتله کوي. د حقیقي اغیزمن تبادلې نرخ کمیدل له 116.4 څخه 114.2 ته دا په ګوته کوي چې افغانستان د خپلو سوداګریزو ملګرو په پرتله کم انفلاسیون تجربه کړی.په بشپړ مفهوم کې ، د 100 څخه ډیر د تبادلې حقیقي اغیزمن نرخ په ګوته کوي چې افغانستان د صادراتو له پلوه د لږ سیالي وړتیا لري، د خپلو لوی سوداګریزو ملګرو په پرتله د وارداتو له پلوه خورا باثباته دی ، او له 100 څخه ښکته رقم د صادراتو کې د سیالۍ وړتیا په ګوته کوي.

یادونه: د 2020 لپاره د متحده عربي اماراتو او ایران لپاره درې میاشتنۍ انفلاسیون بیاکتل شوی دی. د دې بیاکتنې لامل د دې هیوادونو لپاره د پیسو نړیوال صندوق لخوا د انفلاسیون ارقام تغیرول دي.

د 1394-1400 کلونو لپاره د تبادلې اسمي او حقیقي اغیزمن نرخونه (په ربعوار بڼه)

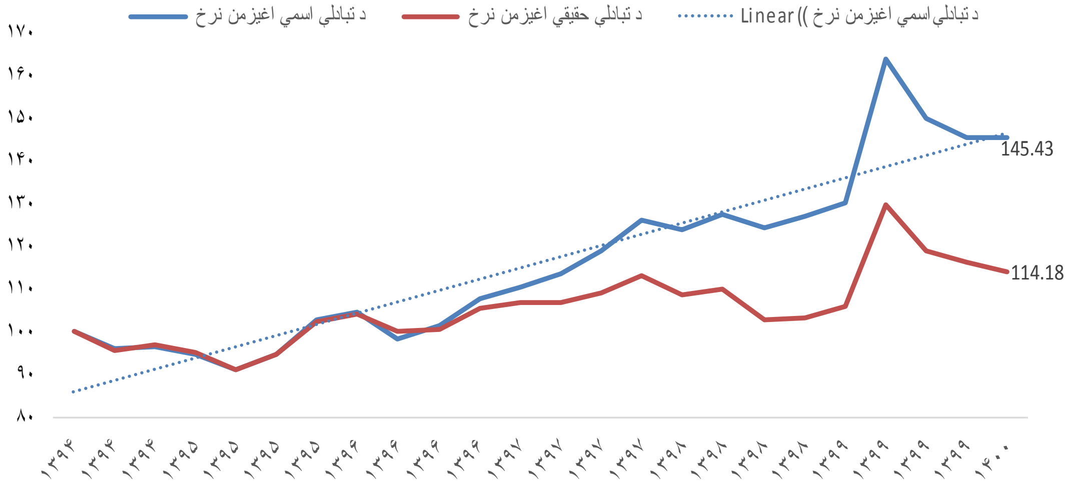

منبع: آمریت عمومی سیاست پولی

ضمیمهشمیره 2:

17جدول: دافغانستان د تادیاتو بیلانس (په میلیون امریکاییډالرو)

ارقام/دوره	لومړۍ څلوریزه ۱۳۹۹	دویمه څلوریزه ۱۳۹۹	دریمه څلوریزه ۱۳۹۹	څلورمه څلوریزه ۱۳۹۹	لومړۍ څلوریزه ۱۴۰۰	په سلنه کې تغیر
جاری حساب	-۹۵۹.۳۵	-۴۲٦.۸۷	-۹۰۳.۷۲	-۸۴٦.۸	-۱۰۴۷.۴۳	۰.۰۹
کریډت	۸۰۲.٦۱	۸۴۴.٦۳	۱۲۵۳.۰۳	۱۳۳٦.۲	۷۰٦.۲۲	-۰.۱۲
ډیبټ	۱۷٦۱.۹٦	۱۲۷۱.۵	۲۱۵٦.۷۵	۲۱۸۳.	۱۷۵۳.٦٦	۰.
د توکو او خدماتوحساب	-۱۲۴۹.۸۹	-۱۰۴۱.۷۷	-۱٦٦۱.۱۷	-۱۵۵۳.۷۱	-۱۳۵۵.۱۷	۰.۰۸
کریدت	۳۹۹.٦۹	۱۴٦.۴۵	۳۸۳.۲	۵۴٦.۹۷	۳۲۲.۰۲	-۰.۱۹
دبت	۱٦۴۹.۵۸	۱۱۸۸.۲۲	۲۰۴۴.۳۸	۲۱۰۰.٦۷	۱٦۷۷.۱۹	۰.۰۲
د توکو حساب	-۱۱۷۵.۴۳	-۹٦۰.۸۹	-۱۵۳۳.	-۱۴۳۱.۵۸	-۱۲۱۳.۴۳	۰.۰۳
کریدت	۲۰۳.٦۴	۳۲.	۱۹۸.۴۲	۳۴۲.٦۷	۲۰۰.۱۸	-۰.۰۲
دبت	۱۳۷۹.۰۷	۹۹۲.۸۹	۱۷۳۱.۴۲	۱۷۷۴.۲٦	۱۴۱۳.٦۲	۰.۰۳
دخدماتو حساب	-۷۴.۴٦	-۸۰.۸۸	-۱۲۸.۱۷	-۱۲۲.۱۲	-۱۴۱.۷۴	۰.۹
کریدت	۱۹٦.۰۵	۱۱۴.۴۵	۱۸۴.۷۸	۲۰۴.۲۹	۱۲۱.۸۳	-۰.۳۸
دبت	۲۷۰.۵۱	۱۹۵.۳۳	۳۱۲.۹٦	۳۲٦.۴۱	۲٦۳.۵۷	-۰.۰۳
د لومړیو عوایدو حساب	٦۳.۲۳	۳۰.۲۲	۵۱.۷۷	۴۴.۰۱	۲۴.۳۹	-۰.٦۱
کریدت	۷۵.۰۵	۴۲.۱۴	٦۵.۵۸	۵۷.٦۳	۳۸.۵۱	-۰.۴۹
دبت	۱۱.۸۲	۱۱.۹۲	۱۳.۸۱	۱۳.٦۳	۱۴.۱۱	۰.۱۹
د منځنیو عوایدو حساب	۲۲۷.۳۱	۵۸۴.٦۸	۷۰۵.٦۹	٦٦۲.۹	۲۸۳.۳۴	۰.۲۵
کریدت	۳۲۷.۸۷	٦۵٦.۰۵	۸۰۴.۲۵	۷۳۱.٦	۳۴۵.۷	۰.۰۵
دبت	۱۰۰.۵۷	۷۱.۳٦	۹۸.۵٦	٦۸.۷	٦۲.۳٦	-۰.۳۸
جاری لیږدونی (رسمی مرستی)	۱٦۴.۳۸	۵۰۰.۷٦	۵۷۳.٦۷	۵۵۸.۷۳	۱۸۷.۷	۰.۱۴
کریدت	۱٦۴.۳۸	۵۰۰.۷٦	۵۷۳.٦۷	۵۵۸.۷۳	۱۸۷.۷	۰.۱۴
دبت	۰.	۰.	۰.	۰.	۰.	
خصوصی لیږدونی	۹۵.۹۱	۱۰۸.۲۵	۱۷٦.۹۳	۱۵۰.۳٦	۱۳۱.٦۸	۰.۳۷
کریدت	۱٦۳.۵	۱۵۵.۲۹	۲۳۰.۵۷	۱۷۲.۸۷	۱۵۸.	-۰.۰۳
دبت	٦۷.۵۹	۴۷.۰۴	۵۳.٦۴	۲۲.۵۱	۲٦.۳۲	-۰.٦۱
پانګیز حساب	۴۰.۳	۹۹.٦	۱۰۲.۲۳	۵۱۰.۹۹	۳۸.۴۹	-۰.۰۴
کریدت	۴۰.۳	۹۹.٦	۱۰۲.۲۳	۵۱۰.۹۹	۳۸.۴۹	-۰.۰۴
دبت	۰.	۰.	۰.	۰.	۰.	
پانګیزی لیږدونی	۴۰.۳	۹۹.٦	۱۰۲.۲۳	۵۱۰.۹۹	۳۸.۴۹	-۰.۰۴
کریدت	۴۰.۳	۹۹.٦	۱۰۲.۲۳	۵۱۰.۹۹	۳۸.۴۹	-۰.۰۴
دبت	۰.	۰.	۰.	۰.	۰.	
مالی حساب	-۱۴۷.۵	۳۴٦.۹۹	۷۸.۲۹	۳۳۸.۷۹	-۳۰۵.۴۸	۱.۰۷
مستقیمه پآنګونه	۲.۹۱	-۰.۴۳	۵.۳۴	۱٦.۴۴	۲.۵۵	-۰.۱۲
شتمنی	٦.۱	۲.۵۹	۱۰.۱۲	۱۸.۴۲	۷.۷	۰.۲٦
پورونه (مسولیت)	۳.۱۹	۳.۰۲	۴.۷۸	۱.۹۸	۵.۱۵	۰.٦۱
غیر مستقیمه پانګونه	-۱۸.۲	۴۱.۱۹	۷٦.۷۲	-۳٦.۴٦	-۲۸.۹۸	۰.۵۹
شتمنی	-۱۸.۲	۴۱.۱۹	۷٦.۷۲	-۳٦.۴٦	-۲۸.۹۸	۰.۵۹
پورونه (مسولیت)	۰.	۰.	۰.	۰.	۰.	
متفرقه پانګونه	-۲۲.۵۴	-۲۹۰.۹۳	-۴۸.۵	٦۰.۸۲	-۹۴.۷۱	۳.۲
شتمنی	-۳۸.۲۲	-۷۴.۰۹	-۴٦.۰۳	۱۵۸.۴۵	-۱۰۴.۳۱	۱.۷۳
پورونه (مسولیت)	-۱۵.٦۷	۲۱٦.۸۴	۲.۴۸	۹۷.٦۳	-۹.٦	-۰.۳۹
شتمنیز زیرمی	-۱۰۹.٦۷	۵۹۷.۱٦	۴۴.۷۴	۲۹۷.۹۹	-۱۸۴.۳۳	۰.٦۸
خالصه تیروتنی	۷۷۲	٦۷۴.۲٦	۸۷۹.۷۷	٦۷۴.۵۹	۷۰۳.۴۷	-۰.۰۹

سرچینه: د احصاییه او معلوماتو ملی اداره / دافغانستان بانک